

לך פלוני עבורי, והרמב"ם ז"ל נ"ה מה' אישות ה"כ"ב כתוב שאמר לה התקדשי בהנאה הבאה לך בוגלי. ונראה דרש"י ז"לעמי לאו דוקא בשעשו שליח אירי אלא חדא מניינו נקייט, דאי לא תימאuchi האיך ילק' מעבד כנעני הא חתום לאו מתרות שליחות אירי דהא אוקי ורבא לקמן (דף כ"ג ע"א) אליבא דר"מ דברם ע"י אחרים אפילו שלא מודעתו שעבד ומשום דקבלת רבו גרמה לו, ולפי"ז עיקר הילפotta מעבד כנעני היינו לעניין דמיורי בכח"ג כספ' אע"ג דלא חסר מיד' ומילא דאפילו לא עשו שליח אם אמר אח"כ התקדשי לי במנה שנתן פלוני, כן נראה לי ועיין בסמוך:

שם מדין עבד כנעני. ופרש"י דתנן לקמן בכסף ע"י אחרים כו'. ואע"ג דהא מילתא רבבי מאיר קאמר לה לקמן וחכמים פלגי עלייה מ"מ הא מסקין לקמן לרובנן נמי בכסף בין ע"י עצמו ובין ע"י אחרים. ועוד דהא מסקין החתום דהא לפיגי ר"מ ורובנן בכסף ע"י אחרים היינו שלא מודעתו שעבד אבל מדרתו כו"ע מודו ושם יבואר. אלא דיש לדקדק אתני בעבד כנעני אמאי פשיטה ליה לרובה דלחכמים אפילו ע"י אחרים דלמא דוקא ע"י עצמו ולא ע"י אחרים משום הא טעם גופה כיון דלא חסר מיד' לא מיקרי קניין כספ', וכשהלא לר"מ דאמר דמיורי כספ' היינו משום דמוכחה לה מקרה דעת כרחן דחיק ומוקי אנפשיה דעת"י אחרים מיקרי כספ' דהא ס"ל דאיינו נפדה ע"י עצמו, משא"כ לרובנן אייכא למימר שפיר דעת"י אחרים לא מיקרי כספ' כיון דאייכא לאוקמי קרא ע"י עצמו. ונראה דודאי רבא מדר"מ יליף לה دائ' לאו סברא פשוטה היא דבכח"ג מיקרי כספ' טפי ה"ול לאוקמי קרא ע"י עצמו ולמליך בא להוכיחה מתניתין דעתך כנעני לאו מקרה ילפין אלא דרבא אפשר לומר כן דהא בעבד כנעני לאו מקרה ילפין אלא דרבא ז"ה מיקרי כספ' וא"כ ממש דמהני בכל מקום. ובלאה"ה סברא זו תמורה דלא שיק' כאן כלל האי גוזה שוה דלה לה ממשה, והחתם בשיחורו אירי ואין איש מתגרשות בכסף ועיקר קידושי כספ' נמי לא ילפין בהאי גוזה שוה דלה לה ממשה. ולפמ"ש צ"ע על הטור ח"מ ושור"ע (סימן ק"ז סע' ה') דמשמע דהא מילחא לעניין מכירת שדה מחלוקת הפטוקים היא, ולמאי דפרישית אי אפשר לומר כן ושיטת הר"ף והרמב"ם והרא"ש ז"ל אבאר בסמוך ודורך.תו קשיא לי ההייא סוגיא אידיליך ורבא מעבד כנעני אמאי לא יליף מקידושי יי"וד דכתיב אם לבנו יעדנה

בhai סברא.

—

יהויה איך שישיה קשיא לי על מה שרצה הר"ן ז"ל לפרש בשיטת הרמב"ם ז"ל דזוקא בקידושיasha קונה בכח"ג דיליף לה מה מאשה משא"כ במכירת שדה, ולמאי דפרישית אי אפשר לומר כן דהא בעבד כנעני לאו מקרה ילפין אלא דרבא בא להוכיחה מתניתין דעתך כנעני דסברא פשוטה היא דבכח"ג מיקרי כספ' וא"כ ממש דמהני בכל מקום. ובלאה"ה סברא זו תמורה דלא שיק' כאן כלל האי גוזה שוה דלה לה ממשה, והחתם בשיחורו אירי ואין איש מתגרשות בכסף ועיקר קידושי כספ' נמי מקודשת דלא דמי למליה כמו"ש בפנים בטוב טעם, ומתנה נמי מקודשת דלא דמי למליה (סימן ק"ז סע' ה'). ומה שכתבתי בפניהם הטור צ"ע הווא וא"כ לדינה צ"ע. (ומה שכתבתי בפניהם הטור צ"ע הווא טעות, דادرבא הטור הביא דין זה בלי שם חולק): ע"כ ק"א.

שם חילך מנה והתקדשי לפלוני. ופרש"י והוא שלחו אלא שמקדשה משלו. והרא"ש ז"ל נ"סימן ו' כתוב דאפילו אם איןו שלחו אלא שאמור המקדש בסוף התקדשי לי במנה שנתן

דף ז ע"א
גמרה אמר רבא תן מנה לפלוני ואקרש לך מקודשת מדין ער. ומשמע בפשטות דעת"ג שלא אמר לה התקדשי לי אלא לאחר שנתן מנה לפלוני אפ"ה מקודשת. קשיא לי נהי דיליפין מערב דבכח"ג משתעבר והיא נעשית ערבית אתני מלה הוא כיון דבשעת הקידושין איינו בעין ביד פלוני, והרשב"א ושאר פוסקים כתבו דאיiri שאמר לה התקדשי לי בהנאה זו שנחתה לפלוני מנה עבורה, והא דמייחי לה מדין ערבית כתוב דבכח"ג כמי דמייחי דרכו משתעבר ע"י הנהה הריטב"א ז"ל בחידושיו דכי היכי ערבית משתעבר ע"י הנהה ה"ה הכא. ולכאורה יש לתמונה דעת זה לא היה צריך להביא מדין ערבית דפשיטה בכולה סוגין דהיכא דהנאה שוה פרוטה מקודשת, ועוד דבערב אפילו بلا הנאה משתעבר ומהכא לפינן דאדם יכול לחייב עצמו بما שאינו חייב כמו שישתעבר העבר (בחומר סי' מ' סע' א') ובודכתי טובא ולא איזטראיך הא טעמא בערב בהחיה הנהה דמזהמן לייה אלא בערב בכ"ד שלא בשעת מתן מעות. לכן נראה לענ"ד דעתך הקידושין הן כיון دائ' לאו שנחצרת עכשוו לhattakdesh היהת צריכה להחזר לו המנה מטעם ערבית ממש דכין שאמרה תן ואתקדש ה"יל ער בערת מתן מעות וכיוון דעתך הקידושין נפטרה מהמנה ה"ול קידושין גמורים. ובהז נתיישבה שיטת הרא"ש ז"ל ונראה מדובר דיע"ג דלא אמר התקדשי לי בהנאה שנחתה עבורה אלא בדבריו דיע"ג דלא אמר התקדשי לי בהנאה שנחתה בעין כדפרישית התקדשי במנה שנחתה עבורה אפ"ה מקודשת, דנהי דבמלואה אינה מקודשת א"כ אמר התקדשי בהנאת מחילת מלאה היינו משומשadam לא אמר הבci אמרין דעתה האהניה שנפטרה ע"י הקידושין מחתמת חיוב לעיל, משא"כ הכא כיון שהמנה מעולם לא היה בעיןחתת יודה מסתמא דעתה האהניה שנפטרה ע"י הקידושין מחתמת חיוב העARBOTOT שתהיה לו עלייה, כן נראה לי נכוון לשיטת הרא"ש ז"ל וזה סיוע למה שכחתי לעיל בעין הנאת מחילת מלאה ע"ש ודוק היבט:

קונטרס אחרון [יב]

שם אמר רבא תן מנה לפלוני ואקרש אני לך מקודשת מדין ער. וכותב הרא"ש ז"ל נ"סימן ו' דאיiri שאמר לה אה"כ התקדשי לי במנה שנחתה לפלוני, וכ"כ הטור בזה הלשון ברמזים ובטור אה"ע (סי' כ"ט), אלא דהבית יוסף שם כתוב בשם הרמב"ם ז"ל (פ"א מה' אישות ה"כ"א) שצורך שיאמר התקדשי לי בהנאת מתנה זו שנחתה על פין וכ"כ בש"ע (סי' כ"ט ס"ב) בפשיטות בעלי שם חולק. ומשמע דסבירא להו דכונת הרא"ש ז"ל ג"כ בזה הדריך אלא שקיים והיינו משום דמדמי להו למלה. אמנם לענ"ד דלהרא"ש והטור ע"פ שלא אמר בהנאת מהנה נמי מקודשת דלא דמי למליה כמו"ש בפנים בטוב טעם, וא"כ לדינה צ"ע. (ומה שכתבתי בפניהם הטור צ"ע הווא טעות, דادرבא הטור הביא דין זה בלי שם חולק): ע"כ ק"א.
שם חילך מנה והתקדשי לפלוני. ופרש"י והוא שלחו אלא שמקדשה משלו. והרא"ש ז"ל נ"סימן ו' כתוב דאפילו אם איןו שלחו אלא שאמור המקדש בסוף התקדשי לי במנה שנתן

ליישוב שיטת רשיי לדסוף סוף חזנן דארם דמי טפי לקרקעות מלמלטلين, דהא מטלטין לא מיקנו בשטר ובחזקה ולר' ריבא ס"ל כוותיה בכף נמי לא, ועובד מיקני בהו ועובד עברית נמי נקנה בשטר וכקס אלמא דדמי טפי לקרקעות, כן נראה לה. ומ"כ התוס' שעבד נמי פלוגתא היא בפ"ק דב"ק כבר כתבו שם התוס' והרא"ש ז"ל דבמילוי דאוריתא כמרקען דמי ע"ש בחדישינו:

בד"ה נפשטו קידושין בכולחו וכו' תימה דבריש תמורה ילו' כו' מקרא דכתיב כו' וא"כ לא דמו להדרי. ונראה דלהה ורקך רשיי ופירש"י דהא מקודשת בלשון הקדש קאמר כו' אבל אם היה אומר מאורסת כו' עכ"ל. ובאמת שכך נראה מלשון רש"י ז"ל, אבל כבר כתבתי לעיל בסוגיא דידים שאין מוכחות דלפמ"ש התוספות בפ"ק דנדורים דהא דיש יד לקידושין הינו משומ לכין אסור לה אכו"ע כהקדש דינה כהקדש, על כרחך אפילו במאורסת נמי דינה היכי כמו שהוכיחתי לעיל בהוכחה גמורה שאין עליה תשובה ע"ש, ואלפי"ז הכא נמי אין לחלק בין לשון קידושין לשאר לשונות. והטעם כיון דעתיך עניין קידושין אסור לה אכו"ע והתורה נתנה לו רשות לאסורה ממילא הו"ל כהקדש ונדרים דפשיט איסורה בכולה, ואפשר דילפין להא מילחאת מקרא דפ"ק דתמורה דבבבמה בדבר שהנשמה תלואה בה ממילא פשיט איסורה בכולה. ואע"ג דבחשותפין שנדרו זה מהזה מותרין ליכנס בחצר השותפים אין בה דין חילוק הא מבואר שם הטעם משום דיש בירוה, משא"כ בבבמה כיון רקינקי איברים בדבר שהנשמה תלואה בו לא שייך הא טעמא דיש בירוה כדייא להדייה במסכת ביצה (פרק ל"ז ע"ב) ע"ש, ואף למאי דשתיק רב.htm התם הינו משום דאסור מוקצה ותחומין דרבנן אבל באיסור דאוריתא משמע דספר שייך הא טעמא ומ"ש באיסור דמי להקדש ונדרים כן סבר מר זוטרא דמסקה לרובינא, ולפי"ז מקשה שפיר ונפשטו קידושין בכולה לאסורה אכו"ע ואע"ג דasha משמע ולא חצי אשה מ"מ על כרחך בכח"ג לאו חצי אשה מיקרי כיון דפשיט בכולה בראשחן בהקדש, כן נראה לי נכוון לולא שהתוס' לא כתבו כן, ועיין בסמוך ולקמן בלשון התוס' בד"ה חץין בפרטה אפרש יותר ודוק:

גמרא מי דמי התם בהמה הכא דעתת אחרת הא לא דמי אלא להא ראמר רבינו יוחנן וכו'. ואע"ג דהנתם מיהא קדושה הינו משום דחציא מיהא הווי הקדש משא"כ הכא מיעט ורחמנא אשא ולא חצי אשא. אלא דלפי"ז לא מיתי מדר' כל דנהי תהיובתה ליכא סייעתא נמי ליכא דאפשרו אי הוה סבר רבינו יוחנן בסבירותה המקשה דפשט הקדשו בכולה אכתי הו"ל דיחרי מעיקרא דאיינה ראוייה להקרבה ואין אדם מקדיש ומקריב דבר שאין שלו. ונראה בעניין דעתך הגمراה במא"ד רקאמר מי לגמרי דבבבמה הכא דעתת אחרת הינו לסתורו סברת מר זוטרא דמי התם בהמה הכא נמי לאו משום ממילא פשט הקדש בכולה

(א) עמודי אש ח"א בהגה"ה אות עד, עה, עז דף יד:

אלמא דמתකשת לבנו אע"ג שלא חסר מידי אלא בפרטה שנתן אבינו, וצ"ע:

קונטראס אחרון [יג]

שם הילךמנה והתקירוש לפולני מקודשת מדין עבד בנען. וכותב הר"ן ז"ל בשיטת הרמב"ם ז"ל דעתמא דגמرين לה לה מאשה וה"ה להיפך אשה מדין עבד בנען ומש"ה השםיט אלו הדרינט בהכללות מכירה. והקשתי לשאול בפניהם דהא בעבד בנען גופא לא קים لأن האAMILTA מקרא למאי דקייל כרבנן דמשכחת לה כסף דבעבד בנען ע"י עצמו, אלא על כרחך דהא בעבד בנען מהני ע"י אחרים הינו מסברא לחוד אלא דאן לא קים לנו הך סברא אלא ממשנה לעניין ממון והדרא כין דהסבירא פשוטה א"כ פשוטה דמהני לעניין ממון והדרא קושיא לדוכטה למה השמיתו, וכתבתבי לישוב בעניין אחר והנחתה בצ"ע על לשון השו"ע בהלי' מכירה (ס"י ק"ל סע' ח') שכותב דין זה בלשון יש אמורים, ולענ"ד הילכה פסוקה היא שעדרין צ"ע: ע"כ ק"א.

שם איתמר נמי משמיה דרכא ובן לעניין ממונה. ופירש"י דאכלחו מימי ריבא קאי. וכונתו דלא קאי אהילךמנה ואקדש אני לך דהא לריבא גופא מיביעא לה. אלא דלפי"ז יש לדركן מי איתמר נמי משמיה דרכא דקאמר דמשמע דאהיה דסמן ליה קאי דאיiri בהו שאר אמוראי דאיadelUIL קאי הו"ל למימר ואמר ריבא וכן לעניין ממונה. ועוד דמן הנך דלעיל לא שייך ספר האי וצריכא דקמסיק דאי אשמעין קידושין הוה אמינה משום דאיתתה בכל דהו ניחא לה ופירש"י וניחא לה להקנות אפיקו בטבותה הנאה בעלמא והנץ דלעיל דילפין מדין ערב ועבד בנען ממון לאו טובת הנאה נינהו אלא ממון גמור אלא דקס"ר דלאו בכל כסף נינהו דבاهאי לא חסר איזה ובהאי לא מתי הנהה לידה סוף סופ כין דמחיini בערב ועבד בנען ממון גמור נינהו ואי לאו בכל כסף נינהו מי מהני האי סברא דטב למיתב דין זו. לכן נראה דמש"ה השמיתו הר"ף והרא"ש ז"ל האי מימרא דרכא וכן לעניין ממונה דסבירו ולא קאי אלא אה דיביעא לה לריבא בהילך ממון ואקדש אני לך דלבתר דאיiri בה אמוראי מיתוי הש"ס דאיתמר נמי משמיה דרכא דבריו דיביעא לה הדר פשטה לה וווסיף נמי וכן לעניין ממונה ואהא שייך ספר האי צריכותא דמייקרי טובת הנהה באדם השוב, כן נראה לה. ועוד דלענין הילךמנה ותאה שדק מכורה לפולני לא ציריך למילך מעבד בנען דסוף סוף נקנה השודה למי שנתן המעות ומיגו דאי בעי זכי לנפשיה זכי נמי לחבריה, וכל שכן היכא דעשה שליח, ועוד דזוכין לאדם שלא בפינוי, ומש"ה השמייט הרמב"ם ז"ל דין זה, ועוד הארוכתי בזה הרבה ואין כאן מקומו להאריך יותר:

תוספות בד"ה א"כ היל נכסים שיש להן אחיזות. פריש בקונטראס דארם וחושך לקרקעות וכו'. וקשה דההוא קרא כתיב בעבד אבל בעל חוב לא איתקש כו' עכ"ל. ויש

משום דאיתתה לא בקיה בשומה ולא סמכת דעתה א"כ מנ"ל להאי איכא דאמרי דפיג' רכה בתורתינו טעמי דחדא לא שייכא בחבירתו, אבל דהו טעמא דרב יוסף מגוזרת הכתוב דבעינן קייז', ובאמר המשין הו טעמא מסברא שלא סמכת דעתה אלא על כרוח כדפרישית. ולפי"ז מzin לימי"ר דהא דמסקין אליבא דרב יוסף מה כספ' דקייז' לאו מגוזרת הכתוב כדמשמע לכארוהمامאי דמיית' בסמוך מקרא דמכסף מקנתו דקרו לא מייתר, ועוד דנהי דמיית' למיעוטא אכתי דלמא לא ממעתין אלא בדאמר כל דהו אבל בדאמר המשין מנא לנו למעוטי, אלא על כרוח דמסברא בעלמא מסקין הכא אליבא דרב יוסף דכינוי דהא דקי"ל בעלמא שוה כספ' ככספ' ילפנין להו מנוקין דכתיב כספ' ישיב וודרשין אפילו סובין וקורוי ליה כספ' וכיה"ג בעבד עברי א"כ איתך לנו לימי"ר דהא דקריא וחמנא כספ' הינו מהאי טעמא גופא דבזקין על כרוח בשומת ב"ד אייר' וכיון שכבר נישומו כמה כספ' הוא שוה מש"ה הו כי כספ' דהא השמא היא בענין זה שהליך ווצחה ליתן כספ' אלא דאייטריך קרא לרובי' לעניין שהבעליהם מחוויכים לטפל, משא"כ היכא דלא קייז' שלא נישומו לא שייך לומר דהו בכלל כספ' כיון שאין שומתן ידו' לכל, ומהאי טעמא אפילו אמר המשין ושוי המשין נמי לא מהני דסוף סוף כיון שאין שומתן ידו' לכל לא הו במשמעות לשון כספ' לכטיב בקידושיןכו, ובסמוך אפרש עוד בטעמא דר"י בענין:

יתור נ Kun ובסוף הסוגיא אפרש הכל בענין אחר:

תוספות ב"ד ר' ורב יוסף אמר בו. תימה דלקמן פ"ב תניא נבי התקדשי לי בשטר כי עכ"ל. הא שלא קשיא להו ממתניתין דפ"ב (דף מ"ו ע"א) בהתקדשי לי בתמורה אם יש באחד מהם שווה פרוטה כו', דהtram אפשר דאייר' במקום ששותמת התמורה ידועה משא"כ הכא דקANTI שמן את הניר משמע דברי שומא מדלא קתני וויאין את הניר אם יש בו שווה פרוטה מקודשת. מיהו בעיקר קושית התוס' היה נראה לי לכארורה להתרץ לפני דמשמע מריהטה דشمעתין דרי' מקרא דמכסף מקנתו יליף למילתא ואע"ג דבעבד עברי הנמכר לעכו"ם אייר' יליף שכיר שכיר לעבד ואמה הנמכר לשושאל והדור יליף קידושין אשר בהקישא דאחרת כדפרישית בלשון התוספות בראש מقلתין לעניין שוה כספ' ואם כן מוקי לבריתא דפ"ב כההוא תנא דלית לה שכיר שכיר. אלא דלפמ"ש דעתמא דרי' על כרוח לאו מיתורא דכספ' מקנתו יליף אלא מסברא א"כ הדור קושיא לדוכתא. מיהו לפי מה שאפרש בסמוך בטעמא דר"י יש ליישב לפולגנתא דתנאי היה:

דף ח ע"א

גמרא אמר רב יוסף מנא אמינה לה דתניא מכסף מקנתו בו. לכארורה אלישנא בתרא דaicא דאמרי דוקא קאי וא"כ לישנא קמא לא אמירה רב יוסף מעולם. מיהו לפי מה שאפרש בסוף הסוגיא קאי שפיר נמי לישנא קמא עין עליה: שם אילמא שלא מיקני ביה כלל ישיב גאלו'ו אמר רחמנא לרבות שוה כספ' בכסת. ופירש"י וכיון דמיפרק ביה איקוני

משום דינקי איכרים מהדי בדבר שהנשמה תליה אלא דוקא בהמה שלו אמרין שהיה דעתו מעקרא לכך שיתפסת ההקדש בقولה משא"כ באשה דלא תליא בדעתו הו"ל חזי אשה, ועל זה מיתתי שפיר קרביה ואני מדרבי יוחנן דאמר אפלו חור ולקחה קדושה ואני קרביה וכ"ז דמלילא פשט איסורא בقولה משום ינית איכרים וא"כ אפלו בדבר משל שותפות נמי נאסר חלק השותף כדפרישית בסמוך מஸוגיא דביבצה, וא"כ מני חזיא שפיר להקרבה למגרי דביבצה לא אשכחן דיחוי מעיקרא כשוגל בהמה מחביו והקדישה וחזר ולקחה, אלא על כרחן מדامر רב' יוחנן דקדושה ואני קרביה הינו משום דס"ל דברעת אחרת לא נתפסת ההקדש בقولה וא"כ הו"ל שפיר דיחוי מעיקרא דבשעת הקדשו הו"ל חזיה חולין וחזיה עליה ולא מהני טעם אדיקת איכרים בבייצה לענין אישורין אלא לעניין שלא אמרין בכיה"ג יש ברירה ומילא נאסר מהמת חלק חבירו ומש"ה ודאי באשה אינה מקודשת דהו"ל חזי אשא, בן נראה לי נכנן וברור בעזה"י ודוק היבט. ועפ"ז נתישב ג"כ הא דנקית רב' יוחנן וחזר ולקחה לאשמעין הא מילתא גופא לו לא שהותפות לא כתבו כן ועיין בסמוך:

תוספות ב"ד ר' ואפלו למד בו. התם מפרש כי דימכינה לצורבי עולות בו עכ"ל. ואפלו וכי קאמר שפיר בשומתין ואפלו למאן דאמר אין כולה עליה דמשמע דלפי"ז הו אתי שפיר דבאהשה אינה מקודשת שלא פשطا קידושין בقولה דआ"ג דחתם מוכרה לצורבי עלות דוקא לאו דשם עולה על כולה אלא משום קדושת הרgel צריך למקרה לצרכי עליה וק"ל:

דף ז ע"ב

תוספות ב"ד חזי בפרט. וא"ת אמא לא יוועל בו וחייב גלייא דעתה כי ו"ל دائ' הי מייר' בדامر לה בלשון קידושין בו עכ"ל. ולמאי דפרישית לעיל בסמוך דשיטת התוס' בפ"ק דנדוריםDBC כל הלשונות שיין לשון הקדש באשה א"כ הדורא קושית התוס' הכא לדוכתא. אמנם למאי דפרישית בלשון הגمراה דהא לאמרין מי דמי התם בהמה הכא דעת אהורת דוקא בבהמה שלו אמרין דמסתמא היה בדעתו מעיקרא שיתפסת ההקדש בقولה דמקדיש בעין יפה מקדיש משא"כ הכא כיון לאו בדעתו דידיה תליא מילתא ועוד אפשר דנתכוין על איזה שיר בקידושין הדר הו"ל חזי אשה דممут רחמנא:

גמרא הוה נברא דקידיש בשיראי בו אי דאמר לה בכל דחו ב"ע לא פליני כי איכא דאמרי בכל דחו נמי פלני. כך הגירסה בכל הספרים ועיין ב מהרש"א. ומשמע דבامر חמץין ושוי חמץין נמי פלגי ועל כרוח הינו משום שלא מיקרי קייז' בהכי אלא דוקא בדבר שניים כבר ע"פ בקיאין, دائ' לא תמא הכי אלא דבامر חמץין ושוי חמץין טעמא דרב' יוסף כדמייקרא

בכלל כסף נינחו אלא בכלל חליפין ומש"ה לא מהני לא בעבד עברי ולא באשה ולא בפדיון הבן כך סבורת רב יוסף, ומישנין אליבא דרבבה דלאו בקי"ץ ולא קי"ץ תלייא מילתא אלא בין תורות חליפין ותורת דמים כרפריש"י בסמוך והינו כמסקנת רובא שם בפרק הזהב (דף מא"ע). כן נראה לי נכון בעזה"י ודוק היטוב ועין עוד בסמור:

שם ואיך ה' ב תורה כט נקנה ואין נקנה בתורה תבואה וכליים
ומאי ניחו חלפיין, עיין בפרש' ובר כהנת בזה בסמן.
מיhiro הא אדיאצטריך למליף הכא מקרא דמכסף מקנתו דעבד
עברי הנזכר לגוי לא מיקני בחילפיין מזה מדריך ר'ית לעיל וד'
ג' ע"א) בד"ה ואשה בפחות משוה פרוטה לא מקニア נפשה דגוי
 כבר קניין החליפין הוא בשאר מיל', והקשתי שם לשאול בסכינה
חריפא מפסיק קרא דבחדיא כתיב בקניין החליפין זהאת לפנים
ביבר ישראל חזת התעודה בישראל ממשמע דברי ר' דוקא קונה,
וכותבת שם דמההיא דהכא לכא ראייה לדברי ר'ית דאפשר
דרנחא אין לאתווי הכא קרא דמכסף מקנתו שהוא מן התורה
 ממש ומהכא יleftrightarrowן בכ"מ דאין חילפיין לגוי מלאותיו קרא
 לדדברי קבלה, וזה לא יתכן למ"ש בסמן דקרו דמכסף מקנתו
 לא מיותר להכى. וליכא למימר דאכתי יleftrightarrowן שפיר דין שום
 קניין לגוי בכל מקום אלא בכסף, הא ליתא דאליביה דרביה
 קיימין הכא דס"ל כרוביו יוחנן בפרק הזוחב (דף מ"ז ע"א) גבי מכור
 לי באלו דמעות קונה בישראל ודורייש לעמידך בכסף ולגוי
 במשיכה וא"כ איכא למימר דה"ה לחילפיין, ואי דרשין דומייא
 דלעמידך בחדרא דקרו א"כ אמאי איצטריך הכא לאתווי
 מייעוטא דמכסף מקנתו, ואפשר דלענין עבד לא שייך לומר
 דומייא דלעמידך לדישראל נמי לאו בחדרא דהא נקנה בכסף
 ובשטר, אבל מייעוטא דמכסף מקנתו יleftrightarrowן שפיר דבגוי בכל
 דוכטא בחדרא והינו בכסף דוקא.

וזעוז נראה לענ"ד דקרו דוחאת לפנים בישראל אתא למעט דגוי מישראל לא קני והכא איצטראיך למעט דעתך עברו ההנזכר לגוי אינו קונה בחיליפין, משום דיל' ישראל מגוי אפשר דקוננה בשאר מילוי דיליפין מק'ו גופו קונה כדאשכחן בעבד כנעני ממונו לא כ"ש וכמו שכותב הר' י"פ ז"ל בפרק הזהב נב"מ כ"ח ע"ב בטעםיה דברי יוחנן אמר מעות קונה מראורייתא והיינו מהאי ק'ו, ואע"ג דעתך כנעני קונה עצמו בחיליפין החם קניינו ושהחרורו באין כאחד והויל' ישראל מעלייא. ובכל זה לא הוויה לי דהא דעתך כנעני גופו נקנה בחיליפין לאו מקרה איליפין ליה אלא מסברא ועל כווחך היינו בהדר מתרי טעמי אי משום דחיליפין מהני בגוי כדרכי ר'ית או משום דעתך כנעני כיון דשייך בממצאות חשב כישראל לענין קניינה כדמשמע בפרק השולח (ור' ל"ט ע"ב) ע"ש בפירושי ובחידושינו, וא"כ הדרא קושיא לדוכתא אמראי איצטראיך למעט הכא עבד עברו הנזכר לגוי מדין חיליפין הא כתיב וזאת לפנים בישראל. אך נראה לענ"ד דהא דכתיב דוחאת לפנים בישראל למעט גוי היינו מענין חיליפין ממש שהוא

יב) מנהת חינוך מצוה מבאות כא:

נמי מיקני. ב') אבל ~~ב~~ הרמב"ם ז"ל (כפ"ב מהל' עבדים ה"ח) כתוב להדריא שעבד עברי הנזכר לגוי אינו נגאל בשוה וכטף וומפיק לה מכסף ממכרו דכתיב בירושא דקרא והובאה דרשה זו בירושלמי, וכבר תמהו עלייו רבים והקשו מסווגיא דשםעתין, וויתר קשה דלקמן (דף ט"ז ע"א) בעבד עברי הנזכר לישראל תנא וקונה עצמו בכטף ובשוה כסף ומיתתנן נמי האי קרא ديسمב גאולתו אמר וחמנא לרבות שוה כסף. והיה נוראה בעניין ליישב דלא פליגי גمرا דידין אירושלמי דודאי hicca דקנוו בכטף צרייך ליתן לו כסף דוקא ולא שוה כסף והוא כדין בעל חוב שצרייך שישלם כסף כדפרישית בראש מילתין בלשון התוס' בד"ה בפרטה ובשוה פרוטה וההיא הוא דילפין בירושלמי מכסף המכrown, ולזה נתכוון ג"כ הרמב"ם ז"ל, משא"כ hicca שקנוו בתחלת בשוה כסף נגאל ג"כ בשוה כסף, ובזה נת夷שב טפי בהאי דשםעתין ובاهci איררי נמי ההיא דלקמן (דף ט"ז ע"א). אלא שעדיין צ"ע ליישב לשון הרמב"ם ז"ל ע"ש בכטף משנה, ולפי מה שנ"ל דדוקא בנזכר סתם עד היובל ס"ל להרמב"ם דאין נגאל בשוה כסף מיתתורה דקרא משא"כ בנזכר לשנים ידוועים:

קונטראס אחרון [יד]

שם אילימא דלא מקני בהו כל ישיב נאולתו אמר רחמנא לרבות
שה בכספי בכסף. וככתבתי לישיב לשון הרמב"ם ז"ל בפ"ב
מהל' עבדים שפסק דעתך עברי הנזכר לגוי אינו נגאל בשוה
כספי, והעלית כי דודוקא במוכר עצמו סתם שייעבור עד היובל בזה
כתב הרמב"ם ז"ל דאיינו נגאל בשוה כסף מגירות הכתוב
דאחמור עליה ויליף לה מקרא דמסוף ממכור שהובא בירושלים
הביאו הכסף משנה שם משא"כ במוכר עצמו לעכו"ם על שנים
ידעועים מודה הרמב"ם ז"ל דנגאל בשוה כסף מקרא דישיב
נאולתו דמייתי הש"ס הכא: נ"ב ק"א.

שם אלא לאו דאית בה שוה פרותה ובין דלא קיימי לא. לכארה
משמע דתנא דבריתא ילייך לה מייעוטה דקרו מיתורא
דמכסף מקנתו, וקשייא לי דקרו לא מייתר דאייטריך למתעט
דנמיכר לגוי אינו נקנה לא בשטר ולא במשיכה ולא בחיליפין
17/2023/17
אללא בכסף דוקא כמ"ש התוס' לקמן (רף י"ד ע"ב) ועיין בחידושינו
שם ולעתים אימא לך דבושא כסף נקנה עצא דלא קיימי דבכלל
כסף הוא. וכך נראה לי דודאי כל מילוי דלאו בנסיבות כסף
ממעתין שפיר מייעוטא דמכסף מקנתו ומהא גופא דיקך רב
יוסף שפיר דס"ל לתנא דבריתא בנסיבות מסכרא דנפשיה לכל
שהה כסף דלא קיימן לאו בכלל לשון כסף הוא מטעם שפירשתי
עליל בריש סוגין, נהני דקונין בהן בכל מקום תבואה וכליים
וקורעות מ"מ לאו מטעם כסף הוא אלא מטעם חיליפין ותורת
דמים כמו שפירש ורבינו تم ז"ל בהזחוב בסוגיא דחיליפין דשויה
בשואה במטלטلين קוניין מטעם חיליפין, וסובר רב יוסף דלאו
בתורת חיליפין ותורת דמים תלייא מילתא אלא בקיימי ולא קיימי
דהכי סבר רב אדא בר אהבה בהזחוב (רף מ"ז ע"א) באיבעיא
דחיליפין ומפקיד עליהן ופשיט לה מבריתא דפרקן בכך וכך
והיינו קיימי כמו שאפרש בסמוך, אבל היכא דלא קיימי לאו

יעיל שם דמהאי טעמא הלכה קרבוי יוחנן דר"ג כוותיה ס"ל,
וא"כ מקשה הכא שפיר דתו לא מצין למיימר דיאינו קונה
בתורת תורה וכלים דקאמר היינו חיליפין דושא בשואה דהא
רבתבוואה וכליים קוניין דורך חיליפין כדפירושי על כרחן לר' יוחנן בשואה לאו משום חיליפין הוא אלא משום כסף
לשואה כסף בכיסף ולרבה אפיילו בדלא קי"ץ ודוק כי נכוון הוא,
יעין מה שאכתוב בזה لكمן בלשון התוס' בד"ה והלכמתא
שריאי (דף ט ע"ז).

העולה מדברינו דפלוגתא דרבה ורב יוסף בפלוגתא דישראי
תליה בפלוגתא דר' יוחנן ור' אילן, דעתיך טעםם דרב
יוסוף דס"ל כר"י דמעות קונה במטטלין וא"כ על כרחך הא
למרובין חליפין דשוה בשוה מקרא בדברי קבלה דכתיב על
הגאולה ועל החטמורה היינו משום דברותיו כספ' לא מיקני דכינון
לא קייז לא מיקרי כספ' ולא משמע ליה לרוב יוסף למימר
דעiker קרא בשוה איצטיריך להיכא שמצויר לשון חליפין
ביוון דבעiker הקנין מיהא קונה מדין תורה מטעם כספ', או
שנאמר דרב יוסף ס"ל כר"ל דהא מלחתא דכספ' קונה פלוגתא
רתנאי היא ר' שמעון ורבנן כדאיתא בפרק הזהב *(נמי"ע ב')* ורב
יוסוף ס"ל כר"ש כיון דר"ג ס"ל כוותיה דמעות קונה, ובזה יש
ליישוב קצת מה שהקשו התוטס לעיל עלייה דרב יוסף מברייתא
דרהתקדישי לי בשטר דרב יוסף מוקי לה כהאי תנא דמעות אינו
קונה, *דלא פאי* ליכא הוכחה דבעינן קיizi אבל אליו גופא ס"ל
כהאי תנא דמעות קונה וא"כ על כרחך דהיכא דלא קיizi לא
מיקרי כספ' ודוו"ק:

כעין קניין סודר דבאה איני פשطا דקרא דכתיב נעל, והא דאייטריך לאתווי הכא דעתך עברי הנזכר לגוי לא מיקני בתורת תבואה וכלים הינו בחיליפין דושא בושא דלא שיך למעט מקרא דברי קבלה כמו שדרדק ר'ית גופה בפרק הזהב נמי"ז ע"א) וכמו שהארכתי בזה בפרק הזהב ע"ש ויבואר עוד בסמוך, כן נראה לי לולא שאיני כרא להציג על דברי ר'ית לעיל וזה גי' **ע"א וצ"ע זדוק:**

[**17/05/2018** תחנוך]

קונטרס אהרון [טו]

שם ואיך hei אמר בתורת כספ' הוא נקנה ואין נקנה בתורת התבואה וכלים Mai יונחו חליפין, ודקדק רבינו שם ז"ל מכאן דבעולם יש לעכו"ם קניין חיליפין וכמ"ש לעיל נדר בע"א בקונטרס אהרון אות ו'. אמן לענ"ז ראייתו אינה מוכחת דהא דאייטריך למעט הכא מחליפין הינו מחליפין דושא בשוה דהו מטעם שוה כספ' ואפ"ה מיעטיה רחמנא, אבל לעניין חיליפין דקניין סודר לעולם דלא אייטריך קרא, דAMILCHA דפשיטה שאין לעכו"ם קניין חיליפין דקניין סודר מכתיב להרייא וחאת לפנים בישראל, כן נראה לי לולי דר'ית לא פריש כן. ולדעתי צ"ע לדינא: ע"כ ק"אי.

תומפות כר"ח ומאי ניחו חליפין. אין עבר עברי נקנה בחליפין כו'. עיין בזה בחידושינו ל�מן במשנה דעבר עברי נקנה בכיסף בארכיות, ומה שכתבו דעתך לנו נקנה בחליפין יבוא ג'כ' ל�מן בסוגיא דעתך לנו ועיין בחידושינו פרק השולח (רב ל' לת' ע"ב):

גמורא ולרב נחמן דאמר פירא לא עבדי חליפין מאי איבא למומר. והקשה בספר עצמות יוסף אכתי מצי לאוקמי בחיליפין דשוה בשווה דמהני בפרי לשיטת ר'ת בפרק הזהב [ב'ם מ"ז ע"א] ~~ב'ם~~. מיהו לפמ"ש באmericות בפרק הזהב והעלית שם דהא דשוה בשוה מיקרי קניין חליפין היינו אליבא דורייש לקיש ווקא דס"ל דמשיכה קונה במטלטין ולא כסף ומ"ה הא דקונה שוה בשוה על כרחך היינו מדרין חליפין, משא"כ לר' יוחנן דס"ל מעות קונה א"כ שוה בשוה אפילו דרך חליפין לאו מטעם חליפין קונה אלא מטעם כסף דהא שוה כסף בכיסף, ואי משום דכיוון שלא קיימי לא מיקרי שוה כסף א"כ אכתי הווי סייעתא לרוב יוסף ותיזובתא דרכיה, אם לא שנאמר דרכיה כר"ל ס"ל ובפרק הזהב גבי מכור לי באלו ממשmia דרב הונא קאמר וליה לא ס"ל, ולפי"ז כיון דמצינן דכסף אינו קונה במטלטין ואפ"ה בשוה בשוה דרך חליפין קונה כדידייך ר'ת מקרו דעל הגאולה ועל החמורה על כרחך בתבואה וככלים מטעם חליפין קונה כיון שננתנו בתורת חליפין ובהמי הווי בעי לאוקמי מעיקרא כדפרישית בסמוך. אבל השטא דמקשה הש"ס ולר"נ דאמר פירא לא עבדי חליפין והיינו על כרחך משום דקייל'ל כר"ע בדינוי וא"כ מהאי טעמא גופא מיביעיא לנ' לאוקמי מילתא דרכיה כרבי יוחנן דמעות קונה כדרמסקין להדייא בפרק הזהב [שת] דר"ע דאמר פירא לא עבדי חליפין כרבי יוחנן ס"ל דמעות קונה וכמ"ש הר"י' והרוא"ש

רש"י בד"ה כיצד דאמר במנה זו וכו'. והיינו דקאמר רצה אחד מהן להזכיר הרשות בידיו עצם. נראה מזה הכל היכא שלא חזרו בהן הו שפיר קידושין וככלב שישלם החסרון וכ"כ הי"ף והרמב"ם זיל, ואע"ג דבשראוי اي אמר חמישין ולא שי חמישין לא הו קידושין כלל היינו משום שדרך להקפיד בשיראי וכיוצא בו ודוקא קאמר משא"כ במתבע אין דרך להקפיד. אבל מלשון התוס' בשמעתין משמע בפשיטות דאפיקו לא חזרו בהן לא הו קידושין כלל ולא מהני ההשלמה כיון דאמר מנה זו דוקא קאמר וכ"כ הרשב"א זיל בחדשוין, ולפי"ז צריך לפרש דהא אמרין כיצד גאון דאמר במנה זו לאו לגמרי קאמור כיצד דהא מסיים בסיפה אינה מקודשת וברישא קתני דוקא כשחזרו בהן אלמא להחיא כיצד לא בא לפреш אלא דאייר נמי במנה זו וכ"כ הרשב"א:

קונטרס אחרון [יח]

בא"ד כיצד דאמר במנה זו וחיזנו דקאמור אם רצה אחד מהן להזכיר בו. משמע דס"ל לרשי' כשיתר הרוי' והרמב"ם זיל דכל זמן שלא חזרו בהן הו קידושין, ושלא כשיתר התוס' והרשב"א זיל: ע"כ ק"א.

דף ח ע"ב

קונטרס אחרון [יט]

גמר מנה אין כאן משכון אין כאן. ומשמע מלשון רשי' וمسקנת התוספות דה"ה (במשנה) [במשנה] נמי לא מהני משכון כיון שלא נגמר החיבור בדיורו וכן הוא בפסקים. ונראה לענ"ד שאם אמר בלשון חייב חייב אני לך מנה ונתן לו משכון חייב דלא גרע חייב אני לך מנה בשטר דהא לא שייך כאן משטה אני בן. ואפשר דאפיקו בל"ה לא פסיקא מילתא במשנה פטור כיון דסמכה דעתה ובכמה דוכחה אשכחן דהיכא דסמכה דעתה קונה בדיורו וצ"ע: ע"כ ק"א.

תוספות בד"ה מנה אין כאן כו. פירוש ואינה מקודשת לפני שהאהשה נקיית בכיסף והכיסף אינו בעין כו ע"ל. לבארה נראה דכוונתם בזה דמיון דהכסף אינו בעין נהי שנתחייב ליתן לה אכתיה הוויל כמלואה דאיתנה מקודשת וכ"כ הרשב"א זיל, אלא דלפמ"ש לעיל בהายה דהמקדש במלה (ז"ה ע"ב) ולמאי דמשמע שם מלשון רשי' זיל טעם דהמקדש במלה אינה מקודשת היינו משום דעתה אמותה המלה שהוא בעין ובhayya כבר זכתה משעת הלואת שלא ע"י קידושין, ולפי"ז לא שייכא הא טמא הכא, וא"כ אי ס"ד דעת ידי המשכון נתחייב במנה היה ראיו לומר שתתקדרש כאן ע"י השכונה בערך המנה. וליכא למימר בכוננות התוספות דנהתו הכא להאי סברא דמסקו במשנה נמי לא מהני כלל וצריך להחויר המשכון, א"כ למה הוצרכו לפרש כאן לפי שהאהשה נקיית בכיסף והכיסף אינו בעין ותו록 לייה שאין כאן כסף כל עיקר, אלא על כרחך דאכתיה לא נחתו להאי סברא אלא מילתא

(ג) חתום סופר יו"ד סימן שא ד"ה וdotsאנן:

ברייתא שפיר כר' יוסף אכתיה Mai Miyyiti רב יוסף ראייה לדבריו דהא לרובה מיתוקם ארייתא שפיר טפי, דבهاei בבא דרישא דקתני לא אמר כלום ממש דלא אמר חמישה סלעים, וכלל דהו נמי לא דמי כמו שפירש מהרש"א זיל, משא"כ בבא דסיפא אמר חמישה סלעים מהני ומאי דוחקא דגمرا לפרש אליבא דרכבה בدلלא שי, ולפומ רהיטה יותר היה נראה לי להגיה בדברי התוס' לליישנא קמא לא מייתי ראייה או לישנא בתרא מייתי ראייה.

אמנם כן לאחר העיון נראה לי לפרש הסוגיא בעניין אחר דבלא"ה נראה דוחק לפреш הא מנא אמין לה קמא דקאמור רב יוסף גופה דליהו דוקא לליישנא בתרא ומנא אמין לה בתרא דקאמור נמי ר"ג גופה ליהו לליישנא קמא דוקא. לך נראה לענ"ד דהני תרתי מנא אמין לה קאי שפיר אכולהו לשינוי. ולפי"ז נאמר דליישנא קמא נמי טעמא דרב יוסף דקאמור שיראי צורכי שומה היינו משום דלא קייצי לא הו בכלל כספ, אלא לדליישנא קמא בכל דהו מקרוי קייצי כיון דמסתמא שוה פרוטה א"כ לכל העולם הו קייצי מיהא לשוה פרוטה, אלא על כרחך דלא משכחת לפלוגתא דרכבה וו"י אלא בדامر חמישין ושוה חמישין דלרובה מקודשת דלא בעין קייצי ולר"י אינה מקודשת, דכיוון דאייה לא קים לה בהאי שומה דאדיבורא דידייה לא סמכה דעתה א"כ לגבי דידה מקרוי לא קייצי לא הו דומייא דכספ, והוא דקאמור איתתא לא בקאה בשומה לאו דוקא איתתא אלא משום דבאתה קאי וה"ה לכל היכא דבעין דעת המקנה והקונה כגון בעבד עברי נמי שייך לממר כן, ולישנא בתרא דאפיקו בכל דהו נמי פליגי משום דבעין דומיא דכספ דוקא דקייז לgemäßיו. וא"כ מייתי רב יוסף שפיר ראייה מעבד עברי ומפדיון הבן דכל היכא דלא קיין לאו בכל כסף הווא, ואע"ג דבפדיון הבן לא כתיב כסף בהדייא ומרבין שוה כסף מכלל ופרט וכלל כמ"ש התוס' בריש מילתין מ"מ בעין בעין הפרט דחמשה סלעים דקייצי, מש"ה בוריישא לא אמר כלום כיון דלא אמר חמישה סלעים משא"כ בסיפה דקאמור חמישה סלעים מהני מורה ר"ג כיון דלא שייך הכא הא טעם דלא סמכה דעתה דלאו בדעתה דכהן תלייא מילתא אלא בדעת הפהודה ולגביה דידייה הו שפיר קייצי כיון דאמור חמישא ושוי חמישא, כן נראה לי נכוון בעזה"י:

תוספות בד"ה רב בהנא כו. א"כ יש לומר דבשביל אשתו היה לךך בראשכון ב"י עכ"ל. כוונתו דכי היכי דאיכא למ"ד התם כהן אפיקו כהנת ה"ג איכא למירם בכל מתנות כהונה בראשכון נמי בתרומה וחזה ושוק, כן נראה לי בכוונתן (ג) אלא שלא מצאתי להם חבר בזה אלא דוקא היכא דגלי קרא:

קונטרס אחרון [יז]
בא"ד דבשביל אשתו היה לךך. לבארה יש לתמונה דלא מצינו בה בשום דוכחה ולא בשום פוסק דاشה שייך בכל מתנות כהונה ולא מצינו לה אלא בזורע ולהחים וקיבה במקצת חוריין. וצ"ע: ע"כ ג"א.
הודפס מאתר אוצר החקמה tablet.otzar.org עמוד 400

אמרין מנה אין כאן משכון אין כאן דבאה אין להליך בין קידושין למתחנה ולא דמי להיב אני לך מנה בשטר כינן שאין המשכון תחת הכסף ממש, ועל זה כתבו דאומר רבני חיים בשם ר'ת דהיכא שאמר אל תחויר לי המשכון עד שאתן לך מנה רבבי הארץ וראי זוכה במנה ומתחייב ליתן המנה ואם לאו מעכבר המשכון כמו שהנתנו לכל תנאי שבממון קיים, ולא הו"ל דברים בעלה כינן שמסרו לו המשכון על חיוב זה בפירוש גמר ומKENNI. אלא דא"ה לא מהני בקידושין בסוף סוף אין הכסף בעין והוא"ל ככלות כמו שכתו בתחלת דבריהם, זהה נראה לי נכוון בכוונות התוסס. והשתא ATI שפיר לפירוש ר'ת דלא תיקשי Mai מקשה רבע ר' נחמן מההייא דקדשה במשכון מוקדשת ואמאי לא מוקי לה כגון שאמר אל תחויר המשכון עד שאתן לך המנה, אלא על כרחך דロー"ת נמי לא מהני בקידושין כדפרישת, והוא דלא מוקי לה כשאמר זכי בגוף המשכון דלשון קדשה במשכון לא משמע הци, כן נראה לי ודו"ק:

בד"ה משכון דאחרים וכבר יצחק כי וכדר' מנין לכלול הוב שקוונה משכון, עיין בזה בלשון הרא"ש ז"ל בשמעתין בארה"ק. וכבר כתבתי בזה מה שנראה לענ"ד בפרק השולח (ו' ל"ז ע"א) שיש והעליתך דבר כל מה שהוא לטובה המלה אם רוצה להזכות גוף המשכון עדיף טפי משכונו בשעת הלואתו בלבד בשעת הלואתו ובתרוייתו מוקדשת, והיינו דמשני הכא סתום במשכון דאחרים ולא מסיק דאייר במשכונו שלא בשעת הלואתו אלא על כרחך בכל עניין מוקדשת, וזהו לא לענין אחריות י"ל דשלא בשעת הלואתו מתחייב באחריות כיוון לדגוביינא שקליה, משא"כ במשכונו בשעת הלואתו איינו מתחייב באחריות לאפשר שלא נתכוון לזכות עדיין כמ"ש שם בתוספות טעם לשבח, וסיווע גדול מצאתי לדברי בחידושי הריטב"א ז"ל בשמעתין ותහילה לה' יתברוך שכונתי לדעת הגדל ברוב הדברים שכותבי שם עיין עלייו:

קונטרס אחרון [כ]

בא"ד כתבתי לענ"ד דלעולם אם המלה וזכה לזכות בגין המשכון עדיף טפי משכונו בשעת הלואתו בלבד בשעת הלואתו משא"כ לענין אחריות הדמי ויעוטה דמלוה משכונו שלא בשעת הלואתו הרי טפי ברשות המלה בעל כרחו וכמו שהארוכתי בפרק השולח לגיטין ל"ז ע"א] ונתיישבו כמה קשות שהקשה הש"ך בחומר (ס"י ע"ב סק"ט) וכן משמע להריא מלשון הריטב"א ז"ל בחידושיו: ע"ב ג"א.

בד"ה צרקה מנין בו. ויש מפרשין שלא מיקרי צרקה אלא הנוטן משלוי כי עכ"ל. ויתרשוב יותר לפמ"ש בפרק השולח לגיטין ל"ז ע"א] בחידושינו דעיקר מימרא דרי' יצחק איינו אלא לאותוי ראייה דשיקן קנייה במשכון ע"ג שאינו זוכה בגין המשכון אלא על תנאי אם לא יתפרק כלל תמא שלא מהני שום קניין במשכון אלא שלא עשה מטללים אצל בניו, ועל זה מייתי שפיר וראייה מרכחיך ולך תהיה צרקה ואי לא שיקן ביה

დפסיקה קאמרי לדעין קידושין בלא"ה פשיטה לדלא הוי קידושין אין אמר זכי בגוף החפץ, דאפילו לסבירה ובני חיים בשם ר'ת דבמתנה אם אמר אל תחויר לי המשכון עד שאתן לך המנה מעכבר המשכון עד שיתן דמים אפ"ה באשה אינה מקודשת ממש שהכסף איינו בעין וכמ"ש הרישב"א ז"ל דהו"ל כמליה וסבירי דעתם דמליה נמי לפי שאינו בעין.

מייחדו לפי שיטת רשיי דלעיל צריך לפרש הכא כמסקנה התוספות כאן שאין כאן חיוב כסף כלל ואפילו במתנה נמי לא מהני וצריך להזכיר המשכון דאיינו מתחייב בדבר שלא היה חייב בדיור בעלה ומה שנתן המשכון הוא כנთינה בטעות כיוון דАЗיל ליה חיוב המנה, וכן משמע קצת מלשון רשיי ז"ל שכותב שאין המשכון מתנה, אלא דבר' פ הנושא כתבתי לכל היכא דסמכא דעתה דמקבל אדם מתחייב בדיור וא"כ קשיא היא דהכא אלא על כרחך לא דמי קידושין למתנה ועיין בפרק הנושא. ט"ז ועיין בר"ז וכחידושי הריטב"א ז"ל שכותבו

פירושים אחרים בזה ועיין עוד בסמוך ודו"ק:

בא"ד שאין המשכון תחת הכסף כוון שלא ישאר ביד האשאה עכ"ל. וاع"ג דבמשכון ביד אחרים מסקין דמקודשת ע"ג שלא ישאר ביד האשאה מ"מ שאני התם שהיה לו לבעל המשכון זכות בגוף המשכון מחמת הלואה ראשונה וקינוי לו מדר' יצחק א"כ הקנה לה אותו הזכות לגמרי משא"כ הכא שלא זכתה בגוף החוב בדיור בעלה א"כ אפילו את"ל שZOCHUT בגוף החוב ע"י נתינת המשכון לחוד אכתי אינה מוקדשת לא מצד החוב שאיינו בעין ולא מהמת המשכון כיוון שאין כוונתו לזכות לה גוף המשכון, כן נראה לי כוונת התוספות ודו"ק:

בא"ד וכמו כן אם אמר לחבירו אתן לך מנה ביר ואין להליך בין מתנה לקידושין עכ"ל. כבר כתבתי דלכארה אין לשון התוסס' מקשר היטב לדлем"ש הטעם בתחלת דבריהם לפי שאין האשאה נקנית בכיסף לפי שאינו בעין ממש דמשום דהו"ל כמלואה וא"כ וראי יש להליך בין קידושין ומכירות שדה דהינו עובדא דזובייני דאמתה דבسمוך נמי לקידושי האשאה ובין עניין מתנה דלפי האי טעם זוכה במתנה על ידי המשכון, ולא שיק לומר מנה אין כאן משכון אין כאן דאיכא למימר כיוון דהיב משכון مستמא גמר ומKENNI ולא גרע מחייב אני לך מנה בשטר וכדרמשמע להריא מלשון הרא"ש ז"ל בשמעתין דיש מהלקין בין קידושי האשאה ומכירות שדה ובין מתנה משום האשאי טעם דאשה ושדה בעין כסף בעין.

אלא דשפир יש לישיב לשון התוסס' דAMILCHA דפסיקה נקיי כמו שכותבי בסמוך דבאה פשיטה פשיטה דבכל עניין איינה מוקדשת א"כ אמר זכי בגוף החפץ, ומהאי טעם שאינה שכותבי שאינה מוקדשת מצד המשכון כיוון שאין כוונתו לזכות לה גוף המשכון מש"ה כתבו ודכוון פשיטה להו דבמתנה שאמר אתן לך ונתן משכון סתום דלא זכה במתנה ע"י משיכת המשכון כיוון שהלה לא זיכה לו גוף המשכון אלא על המנה שאמר אתן

דף ט ע"א

תוספות נ"ה והלכאת שיראי כו. וא"ת אמר א"צטריך לפסוק
רכבה לנו כי דר"י כר' עכ"ל. ולפי מה שפירשתי לעיל
בסוף הסוגיא דשיראי זהאי פלוגתא משך שייכא בפלוגתא
דרבי יוחנן ור' ל' אי מעות קונה במטלטلين. וכארורה משמע
דר' כר' יוסף כיון דמעות קונה על כורך קרא דעת הנגולה
על התמורה דילפין מיניה בפרק הזהב (וך מז' ע"ב) חלפין
דשויה בשווה ומදלא קני בתורת כסף ממשע דברין דוקא דומיא
כסף דקיעץ מש"ה איצטרךן למיפסק כרכבה ודוו"ק:

בד"ה כתוב על הניר או על החרט בו. ואומר ר"ת דהחויא דהכא
אתיא כר"א כר' וההיא רבתכותות אתיא כר"מ כר' ואין
МОוכח מתוכו עכ"ל. מה שיש לדركן בדבריהם כתבתי בכתבות
[ר' כ"ז ע"א] וככתבתי שם דלפי פירושם קשייא דאבי אדרבי
ובכתבות דף צ"ה כתבו התוס' להדייא דאבי סבר כר' אלעזר.
והכתבתי שם ג"כ לישיב קושית התוס' ע"ש ובכאן בא בצרה,
דהatoms בכתבות (דף כ"א ע"א) ודאי אחספה לייכא למשיח למידי
דא"י כתוב עליה מא דרביעי יעטונן להה שהוא זיך וכותב ויה נאמן
בטענותו כיון דחוינן שהוא דבר שכול לו"זיף, משא"כ הכא לעניין
קיושין ולקמן גבי שדה מכורה לא אירוי כל מכפיה והודאה
אלא אם שניהם מודים או שעמדו לפניינו נגמרו הקידושים
והקנין ויתר הדברים עיין שם בחידושינו, וכן במא כתבתי
לדור"מ בעין מוכח מתוכו כתבתי בחידושינו לגיטין בר"פ כל
הגט גיטין ט"ו ע"א ובכמה דוגמאות דלשיות רשי"י וכמה פוסקים
לא בעין מוכח מתוכו ע"ש ודוו"ק:

גמר וא"ה לא דמי הא שטרא לשטר זビנא כו. לפי פשוטו
נראה לי לפרש דמקרה ברייתות האחדדי דהכא קאמר
ביצד בשטר בתוך מקודשת לי והחטם בשטר זビנא תניין לקמן
(דף כ"ז ע"א) ביצד בשטר כותב שדי מכורה לך ומה ראו חכמים
לחקל בין הפרקים דהכא הקונה כותב והחטם כותב המקנה ומנא
להו הא מילתא Mai Shana Hai שטרא מהאי שטרא, והקישא
זריעאה והויה וראי לא שייך הכא כמ"ש התוס' דaicא למימור
דורמיא לגיטין שהמקנה כותב ואייכא למימר איפכא דומיא
לGITIN שהבעל כותב. ועוד נראה לי לפרש דקושית הגمرا
אליא דהלהכתא דרב חסדא סובר לקמן (דף ט"ז ע"א) דשטר אמה
העברית האב כותב בתה מכורה לך וכן פסק הרמב"ם ז"ל
ומסקין לקמן טעם דר"ח דכתיב לא תצא עצת העבדים
אבל נקנית קניין עבדים והיינו שטר דבעבד לנעני המקנה
כותב כדילפין התם מוחתנה תלתם דאיתקש לשדה אהוה
ואמרין נמי לקמן דר"ח אית לה נמי הקישא דasha לאחרה
זהיינה אמה העבריה לאשה, וא"כ מקשה הכא שפיר כיון
דבשודה המקנה כותב על כורך דבעבד לנעני נמי המקנה כותב
dma"ai טעם קי"ל באמה העבריה נמי שהאב כותב ואם כן
בקידושי אשה נמי אית לן למימר שהאב כותב בתה מקודשת
לך מהקישא דאחרת:

שם קניין לא הו צדקה מה שמחזיר לו דורייה קא מהדר לה',
בן נראה לי ודוו"ק:

בד"ה אם היה סלע שלג פירש בקונטרס כי עד סוף הדיבור
ולענ"ד נראה ^{אנו הרכינו} לישיב שיטת רשי"ז"ל ותחלה אפריש דלא
משמע לה לרשי"ז לפרש כמסקנה התוס' זהaca אין הטעם תליוי
בקניין אלא משום דסמכא דעתה, לנו כי דהכי הוא אכתי אמא
מקודשת הא בעין שיגיע הכספי קידושין לרשותה דמהאי טעמא
קרוב לו אינה מקודשת, ואע"ג שהרא"ש ויל' מפרש כל הסוגיא
הכא שנתן אח"כ לתוך תיקה היינו לשיטת התוספה מ"מ
לרשי"ז"ל לא ניחא לה לפרש כן, ונהי דבדramaה תן לפולני
מקודשת משום דבשליחותה קעביד ועו"ד דעיקר קידושין בזה
תשן לכלב אם היה שלה משום דמטי הנהה לידה משא"כ בתן
ע"ג הסלע דהינו כסף ממש וראי ציריך שתין הכספי לרשותה,
בלך הוצרך רשי"ז לפרש דחצירה קונה לה דמשום ידה או משום
שליחות איטרובי אדריאת בגיטין, והוא דמיבעא ליה לרב ביבי
בחצץ של שנייהם היינו לפי מה שפירשתי בריש פרק הזורק
[גיטין ע"ז ע"א] בשיטת רשי"ז דעל כורך הא דגיטין וקידושין
מהני כשתן לתוך ארבע אמות שלה וכן ביכולה לשומרו אפיילו
מאה אלה כלוחו מדאוריתא נינהו דילפין מריבויו לדונן מ"מ
דביבולה לשומרו נמי סגי ואיתקש הויה ליציאה, וא"כ הכא
בסלע של שנייהם מספקא ליה שפיר לרב ביבי דאפשר דנה
דבמנון לא מהני כמ"ש התוספה מסוגיא דפרק הספינה [ב"ב
פ"ד ע"ב] מ"מ מיל' קידושין שאין כיון דביבולה מיה לא לשמרו,
ואע"ג דבפרק הזורק [גיטין ע"ח ע"ב] מסקין דשניהם יכולין
לשומרו הו מזכה על מזכה ומסקין וכן בקידושין היינו
ברשות הרבים דוקא או ברשות שאינו שלה כל דלא תלייא אלא
ביבולה לשומרו אבל ברשות שלה לא מגרע שמירה דידה כמ"ש
הרמב"ם ז"ל להרייא (בפ"ד מהל' אישות ה"ד), אע"ג דגיטין
מהני היינו משום חומרה בעלמא כדאיתא שם ועיין בהא"ע (ס"י
ל' ס"ג) ובב"ש (סעיף קטן ד' וס"ק ו') א"כ היינו ספיקא דרב ביבי
בחצץ של שנייהם, בן נראה לי נכון בשיטת רשי"ז דזיל לשיטתו
בפרק הזורק, ~~בב"ש~~ וכן מבואר להרייא שהיא שיטת הרמב"ם ז"ל
דבפ"ד מהל' אישות [הלהקה ד'] פסק דבזוק קידושין גמורים
לחצץ של שנייהם הוא ספק קידושין ועל כורך הינו משום
שמפרש בענין זה איביעא דרב ביבי, בן נראה לי ועיין בלשון
הרא"ש ז"ל ובחדושי הרשב"א והריטב"א ז"ל וממסקנת
הרשב"א ז"ל נראה ג"כ דקאי בשיטת רשי"ז"ל אלא ר"ל בענין
אחר. והנראה לענ"ד כתבתי ודוק היטב:

קונטרס אחרון [כא]
בא"ד פירש בקונטרס דחצירה קונה לה ולא נהורא כו. וככתבתי
ליישיב שיטת רשי"ז"ל בטוב טעם דזיל לשיטתו בפרק
הзорק [גיטין ע"ז ע"א] וכמ"ש שם בחידושי ושכן הוא שיטת
הרמב"ם ז"ל: ע"כ ק"א.

שאף בشرط וסקיל וטרוי בהא מילתא ואמאי לא מפיק לה מהלכתא, כנ"ל בכוונתם אלא דלפי' לא א"ש מש"כ בסוף הדיבור דלקמן גבי שדה כינן שהוא מדברי קבלה ולפמ"ש אדרבה טפי הויל לאתוי הילכתא מלאתווי קרא דברי קבלה אלא על כרחן דאיתורא דקרו קאי, ועוד כתבו בדברי קבלה אין להקפיד והדרא קושיא לדרכאתה הא הקישא איצטריך בלבד"ה, ודור"ק וצ"ע:

דף ט ע"ב

גמרא או מהות ח"א עד רמקורי והדר בעיל קמ"ל. והוא דרב לא חייש להאי פירכא נראה לי דכינן דמסקין בסמוך לרבי נמי אית לה דובעהה אתה נמי למעט אמה העבריה מללא כתיב ובועל א"כ תו לית לנו לימייר דבasha דמקדש והדר בעיל דיא"כ תו לא שייך למעט אמה העבריה דהא אדרבה אמה העבריה נקנית בכיסף לחוץ, וליכא למימייר ומשום הא גופא איצטריך למעט אמה העבריה דלא בעין ביהא ונקנית בכיסף לחוד דלא תימא נהי דבעבר עברי נקנה בכיסף לחוד א"ה באמה העבריה בעין כסף ובאייה מהקישא דאיתור, הא ליתא לפי שיטת התוספות לעיל (דף ג ע"ב) דהקיsha דאיתור אתה לרבותי קניינים ולא למעוטי קניינים ע"ש, ובלא"ה נמי לא שייך למימייר הци דארובה מצין למימייר איפכא דמקשין עבריה לעברי דבסוף לחוד והדר מקשין אשא לאחרות וכ"ש דבasha לית לנו שמעות דבעין דזוקא תרווייהו וכ"פ נימא דכל חד תיקו אドוכתא, אלא על כרחן מדאיצטריך למעט אמה העבריה אלמא דבasha נקנית בבייה לחוד משא"כ לובי יוחנן דלא משמעו לה למידר ובעלה תורה דרושות לגופא ולמעוטי אמה העבריה דלא משמע לה דኒחתוב ובועל כדמשמע בסמוך וא"כ שפיר אמר דαιצטריך בעולת בעיל דאי מובעה לחוד ס"א דמקדש והדר בעיל, וליכא למימייר דאת כי"ס"ד דבעין מושמע דאייר בקנין כסף מבקנין שטר, ועוד דבhai קרא משdots דשודות בכיסף יקנו כתיב וכותוב בספר ומשמע דהкова כותב. כל זה לסברת המקשה אבל למאי דמסקין דשטר וכ"ש הילכתא על כרחן צרייך לחילק בין קניין כסף לקניין שטר וכא"מ למאן דיליף מואכח את ספר המקנה, וא"ג דלקושטא דמלתא בקנין כסף אשכחן נמי שהמורר אומר לך חזק וכן מ"מ לאו לעיכובא איתמר, כן נראה לי שהוא מוכrho לשיטת התוס' בסמוך דהא ליכא למימייר דלםסקנא נמי קרי ביה יקנו דא"כ הדרא קושיא לדוכתא בקידושין נמי קרי ביה כי יקח כדכתיב את בתיה נתהי דהא לפירוש התוספות בקידושין לאו הילכתא, אלא על כרחן דלםסקנא לא אולין כלל בתור קרי אלא כדכתיב כי יקח זוקא וא"כ על כרחן את בתיה היינו דזוקא בחופה לאחר קידושין ודור"ק:

שם מתყף לה רב אבא בר מלל א"ב גערה המאורסה רבסקילה היכי משבחת לה. הא דלא אסיק אדעתא דאייר באוקמי בקידושין שטר היינו משום דלא ס"ד דאשכחן דשטר לחוד בקנין שטר יותר מבקנין כסף א"כ כי היכי דאשכחן דשטר לחוד קונה ה"ג אית לנו לימייר בכיסף כינן דקרו גופא לא מוכח דאייר זוקא דמקדש והדר בעיל או כמו שתירץ רבני נתנאלו לעיל (דף ד ע"ב) בדר"ה מעיקרא דריאן ע"ש ועין כאן בחידושי הרשב"א זיל. והנראה לענ"ד כתביי ודור"ק:

שם מתყף לה רב אבא בר מלל א"ב גערה המאורסה רבסקילה היכי משבחת לה. הא דלא אסיק אדעתא דאייר באוקמי בקידושין שטר היינו משום דלא ס"ד דאשכחן דשטר לחוד בקנין שטר יותר מבקנין כסף א"כ כי היכי דאשכחן דשטר לחוד קונה ה"ג אית לנו לימייר בכיסף כינן דקרו גופא לא מוכח דאייר זוקא דמקדש והדר בעיל או כמו שתירץ רבני נתנאלו לעיל (דף ד ע"ב) בדר"ה מעיקרא דריאן ע"ש ועין כאן בחידושי הרשב"א זיל. והנראה לענ"ד כתביי ודור"ק:

שם אמר רבא הכא מענינה דקרה בו הכא כתיב כי יקח בכעל תליא רחמנא. אע"ג דמכי יקח דרשין לעיל אין קיחה אלא בכיסף ולא אייר בקידושין שטר מ"מ הא איתקו הווית להדי, ועוד דלבחר דילפין לקידושי שטר מן התורה כולה בכלל כי אנו הולכים ניחן כדמשמע משלון התוס' לעיל (דף ד ע"ב) בדר"ה ובעה כמו שכתבי שם, וכ"ש דאתי שפיר טפי לפמ"ש שם דתרי כי יקח כתיבי בקידושיASAesa sheva ובהאי כי יקח קמא ודאי בכל מני קיחה אייר. ובاهci נמי את שפיר הא דמקשה ה"ג קרי ביה כי יקח כתיב שדות בכיסף יקנו ובתר hei מקשה ה"ג קרי ביה כי יקח דכתיב את בתיה נתהי ואמאי לא מקשה מעיקרא ה"ג כתיב את בתיה נתהי, ולמאי דפרישית את שפיר דלמא דלא ס"ד עצשי דאייר למייר קרי ביה כי יקח אלא יקח דזוקא ואירועי בכל מני קיחה כדפרישית א"כ על כרחן האי דקרו ובחופה דזוקא מוסרה אייר אלא בחופה כפשטיה דקרו ובחופה ודאי האב מוסרה לחופה, משא"כ בקידושין כתיב להדי כי יקח ואפליו לרוב הונא דאמר חופה קונה וא"כ מיקרי הוויה א"ה ליכא למימייר דנקיש שטר לחופה דעת כרחן קרא דאת בתיה לא אייר בקידושי חופה דהא כתיב ובאמת היה הדבר וסקולה ואי ע"י קידושי חופה בת חנק היא אלא על כרחן בחופה דלאחר קידושין אייר שזונתה קודם חופה, אבל בקידושי חופה אין ה"ג שהבעל צרייך לומר הרי את מקודשת לך, ומכ"ש למאי דפרישית בסמוך דעיקר הקושיא מהקישא דאיתור בל"ה לא קשיא מידי לרוב הונא דלטעמא דס"ל קונה ודור"ק:

שם התם נמי כתיב שדות בכיסף יקנו. אע"ג דהאי בקנין כסף כתיב מ"מ לא משמע להיעשו לחילק בקנין קרוקע בין קניין כסף לקניין שטר דקרו בקרוא דומכר מאחווחו נמי טפי משמע דאייר בקנין כסף מבקנין שטר, ועוד דבhai קרא משdots דשודות בכיסף יקנו כתיב וכותוב בספר ומשמע דהкова כותב. כל זה לסברת המקשה אבל למאי דמסקין דשטר וכ"ש הילכתא על כרחן צרייך לחילק בין קניין כסף לקניין שטר וכא"מ למאן דיליף מואכח את ספר המקנה, וא"ג דלקושטא דמלתא בקנין כסף אשכחן נמי שהמורר אומר לך חזק וכן מ"מ לאו לעיכובא איתמר, כן נראה לי שהוא מוכrho לשיטת התוס' בסמוך דהא ליכא למימייר דלםסקנא נמי קרי ביה יקנו דא"כ הדרא קושיא לדוכתא בקידושין נמי קרי ביה כי יקח כדכתיב את בתיה נתהי דהא לפירוש התוספות בקידושין לאו הילכתא, אלא על כרחן דלםסקנא לא אולין כלל בתור קרי אלא כדכתיב כי יקח זוקא וא"כ על כרחן את בתיה היינו דזוקא בחופה לאחר קידושין ודור"ק:

תוספות בדר"ה הילכתא נינהו. תימה בו א"ב למה לי קרא דווייזאה והיתה כי עכ"ל. לכארה ע"כ לאו אעיקר הקישא קשיא להו דהא בל"ה איצטריך האי הקישא לכמה مليי נזרשין בסמוך לעניין לשם והרבה כיווץ בזה נזרשין מהאי הקישא, אלא דקשייא להו אמאי איצטריך לאתיי לעיל בברייתא (דף ה ע"א) הא הקישא לעיר קניין שטר דקאמר מנין

לקמן כיצד מצות יעדו ומשמע התם הדמיינור הוא על ידי מעות האשוננים או על ידי עבדות שנשאר עליה שיעור שוה פרוטה וכן אפשר נמי דמיקרי יעדו על ידי שטר כמו שאפרש לקמן ור' טיז ע"א, אבל בבא הגדרה לא אשכחן דמיקרי יעדול ולא קני לה כינוי וזה אינו מתרצה עצשו בכיה זה. והשתא את שפיר שלא שיר הכא האי פירכא דין קניתה לשם אישות מה שאין כן לעיל (ר' ד' ע"ב) דקאמר אמה העבריה תוכחה שאינה נקנית בכיה החתום ודאי שהיא נקנית בתחלת קניתה לשם שפותה איירית דתוכחה מיהה הו, لكن מקשה שפיר מה לאמה שאין קניתה לשם אישות דבזה נתישבה קושית התוספות שם בד"ה ת"ל ובעה ע"ש דוק ותמצא. והיינו נמי דאמירין בסמוך דס"ד דהקיisha הכתוב לאחרת ופשטה דקרא דהקיisha לאחרת הא כתיב אם אחרת יקח לו והיינו כשמקימה לשם אישות הרוא דהקיisha לאחרת דעה כתיב שורה כסותה ועונתה לא יגרע, אבל בענין שפותה שלה לא שירק להקיisha לאחרת דהיא אמה והאיasha, תרע מלדא ילפין מהאי הקישא שיהא מעשה ידיה של אשא לבעלה מדאוריתא כמו שמעשה ידי האמה לרבה וכן אלא שירק לנני מזונות אmai לא ילפין מהאי הקישא, ולמאי דפרישית אתי שפיר דהקיsha הינו דוקא כשמיעדה כדכתיב אם אחרת יקח. ולפי זה נתישב גם כן מה שהקשו התוס' לעיל (ר' ג' ע"ב) אmai לא יליפ קני כספר באשה מהקיsha לאחרת ולפי מה שכתחתי לא קשיא מידי דasha מאמה לא ילפין אלא מייעוד שלה ובאמת בייעוד גופה לא ידען דברכש אלא בתר אשכחן קידושי כסף מן התורה, כן נראה לי נכון לולי שוקדמוניים לא כתבו כן ודורק:

גונטרס אחרון [כב]

שם ההוא מביעיא ליה זו נקיות בכיה ואין אחרת נקיות בכיה ס"א חיתיך בק"ז מבילה בו. וכותבת דלולי פירוש הקדומים היה נראה לי לפרש דהא איזטראיך למעט דין אמה העבריה נקנית בכיה לאו אתחלת קניתה לשם שפותה איירית אלא לענן דין נקנית בייעוד לשום אישות בכיה לחוד אלא בכספר. ולפי"ז נסתפק לי אם נקנית בייעוד ע"ש שטר. והפסוקים לא כתבו מזה כלום וצ"ע: ע"כ ק"א.

שם א"ב ניכתוב רחמנא או בעלת נ"ל דה"פ דרבא ס"ל כר"י דיליף קידושי באה מבעלות בעל דאי מובעה הו"א עד דמקודש והדר בעיל וא"כ א"ש דליך טוב או בעלה ותו לא איזטראיך קרא דבעלות בעל אלא על כרוכך דלא מצי למיכתב או בעלה איזטראיך ובעה לכדרכא וא"כ אכתה לא הו ידען הא דרבא דהו"א דמקודש והדר בעיל מש"ה איזטראיך קרא דבעולת בעל והשתא שמעין כרלו, כן נראה לי:

דף י ע"א

גמרא אמר רבי זירא מורה רבי לעניין קنم דכלהו משלמי.
פירוש דלהכי אתה קרא דבעולת בעל לרבי למידרש

(ד) מהרש"ם ח"ז סימן קמד ד"ה אלול גוף:

שם אמר ליה אבי עד כאן לא פליני רבי ורבנן אלא באחד אבל בעל דברי הכל עושה בעולה שלא בדרכת. וקשה לי מא מקשה אבי דלמא הא דלא פלייגי אלא באחד אבל בעכל כר"ע מהרו היינו לבתר דכתיב בעולת בעל דמהכא לפנין הא מילתא בסמוך בין לרבי ובין לאילר מגופא דקרה ולפי"ז שפיר קאמר ר' יוחנן דאי לאו קרא דבעולת בעל דמלילא דרשין תורה לא הרוי ידען כלל דasha נקנית בכיה לחוד דאי מובעה הו"א עד דמקודש והדר בעיל ונערה המאורסה הו"א דאייר שבא עלייה הבעל שלא כדרך ואפלו אי היו כתיב בעולת איש הו"י מוקמינן לה לגופא שהבעל קונה בכיה כדרך דאי מובעה הו"א עד דמקודש והדר בעיל ואכתי שלא כדרך לא היו שמעין ממשום הци איזטראיך ליה דרשעה דבעולות בעל דשמעין כולהו. ואפשר דפשיטה ליה לתלמידא מסברא דבעל עושה בעולה שלא כדרך דכתיב משכבי אשה הוקשו שתי משבחות להזרדי ומהני הקישא נמי שלא היה בתולה, והוא דרשין לה لكمן מבעולות בעל וכן פרשי"ז כאן הינו דוקא לעניין דין אחר שעשה ודורך:

שם לרבי יוחנן האי ובעה Mai עבד לה. י"קשייא לי דלמא איזטראיך ובעה למירא דבעולה נמי יוצאה בגט דכתיב בהאי קרא דלא תימא כיון דבעולות בעל אל אסורה נמי לבני נח ובב"ג לא מהני גיטא לא מהני נמי בישראל דמי איכא מידי דלב"ג אסרו וילישראלי שרי קמ"ל דמהני, ואפשר דמצאיתקו הווויות להזרדי מקשין, וכ"ש דאתי שפיר למאן דורייש אחורי אשר הווטמאה למזריר גורשו מן הנישואין א"כ על כרוכך דמנהני בה גיטא ודורך:

שם ס"א תיתי בק"ז מבילה. וקשה Mai ס"ד דשיך האי ק"ז, א"כ לשתווק מבעולות בעל וליליך כולהAMILAH מילתא מבילה, ואפשר דשפיר הוא ידע דליך למיליך אשה מבילה דaicaca למיפורק מה ליבמה שכן זוקה ועומדת משא"כ לאמה העבריה קס"ד דלא הו פירכה כיון דaicaca למיליך בבןין אב מאשה ובק"ז מבילה ואתיא מבניינו דנהי דבנן אב לחוד לא מיצי למיליך אמה מאשה משום דaicaca למיפורק מה לאשה שכן קניתה לשם אישות אבל מבילה לא משמע ליה האי פירכה כיון דaicaca ק"ז וכל זה נשים בק"ז דאע"ג דקניתה לשם אישות אפי"ה כסף אין קונה ובאה קונה אלמא משום אולמא דביה, משא"כ בהא דפרק שכן זוקה ועומדת לא שירק לומר דכל זה נשים בק"ז כמ"ש התוס' לעיל (ר' ד ע"ב) בד"ה שכן זוקה ועומדת ובזה נתישבה קושית מהרש"א ז"ל בסמוך ודורך.

ולולא דמסחפינו מרבותא היה נראה לי לפרש בדרך אחר דהא איזטראיך למעט אמה העבריה דaina נקנית בכיה לאו בתחלת קניתה לשם שפותה איירית זהה אין סברא כלל שתקנה בכיה ולא שירק כלל קל וחומר זיבמה, אלא לעניין יעדר אייר שאמ בא לקיימה לשם אישות על ידי יעדול נמי אינה נקנית בכיה אלא צריך ליעדה בכיסף דוקא כדקחני

אדמוקשה החם בפ"ד מיתות אמלתא דרב אליבא דר"מ הא בעין ומתו גם שניהם, טפי הו"ל לאקשוי אליבא החכמים אמרו ונערה אפילו קטנה במשמע א"כ ייחורא דקרה דומו גם שניהם מה דרשי ביה. יש ליישב קצת דלחכמים איכא למיר דדרשי קרא דומו גם שניהם לדרשא אחוריタ כדמסיק החם משא"כ לרוב אליבא דר"מ דקאמר מסתברא מסקילה ממעט לה ולא קאמר לרוב אליבא דר"מ דלענין למגורי לא הרוי מפיק לה ר"מ מנערה ולא קטנה אלא מותתו גם שניהם אלא על כריך דההיא ומתו גם שניהם דוקא בנשואה אבל באروسה מסקילה לחוד ממעט לה מנערה ולא קטנה, ועל זה מקשה שפיר דארובה מסתבר יותר לומר דומו גם שניהם באروسה בא מעט מסקילה והיינו כדפרישת, בן נראה לי בשיטת ר'ית אבל לפירוש"יathi שפיר שפיר טפי ודוק היטב:

גמרא אמר אמר משמייה דרבנן כל הבועל דעתו על גמר ביאה. לכוארה טפי הו"ל למימר דעתה האשה אמר ביאה וכמ"ש בחידושי לכתבות (דף נ"ב) [נ"א ע"ב] בשם הירושלמי אלא דלקושטא דמליטה אמר הכא דעתתו נמי אמר ביאה ונפ"מ היכא שאמרו בפיורש שנחצרית להתקרש בתחלת ביאה אף"ה לא מהני דאייה דעתה אמר ביאה ועיין מה שאכתוב בזזה בסמוך בלשון התוספות:

בתוספות כד"ה כל הבועל כי תימה דכפרק הבא על יכמתו לפינן דasha נקייה בהעראה כי ור"ג נאנן תידי כי ורקשה לפירשו דקיהה קיהה נבי קיוושין כתיב ולא בחופה עכ"ל. ורב אלפס זיל בפרק הבא על יכמתו ז"ח ע"ב מדפי הר"ף כתב להרייא בשיטת ר'ג גאנן וכבר קבלתי עלי לחוכה בסוגיא דחוופה קונה לעיל (דף ה"א) לישוב שיטת הגאנונים, והנה עד כה עוזני ה' והאייר עני דארובה ממה שהקשו התוספות כאן מהכא סייעטה טובא לשיטת הגאנונים דבר כתבתי לעיל (דף ד' ע"ב) בלשון התוספות כד"ה ובעה דקשיא לי טובא האי קיהה קיהה ודוריין בפרק הבא על יכמתו [נ"ה ע"ב] להעראה מנלן הי מנייניו מופנה דעריות ודיבמה וכן כולחו איצטריכו לגופיהו וקיהה דasha הא איצטריך למגmr קיהה קיהה משדה עפרון, ט"ו ותירצתי שם דתרי כי יקח כתבי באשה, קמייתא בפרש מוציאא שם רע דכתיב כי יקח איש אשה ובא עליה וشنאה ומהיא הוא דילפין בפרק הבא על יכמתו להעראה דהאי כי יקח לא איידי כל מל מקיהה דקיוושין שאין זה עניין לפרש מוציאא שם רע, אלא מקיהה דנסואין איידי דכתיב ובא עליה וכתיב נמי במוציאא שם רע את בתיה נתתי ודוריין מיניה שהאב מוסרה לחופה אלמא דכולה עניינא מקיהה דנסואין איידי ומש"ה לפינן שפיר מקיהה קיהה דנעשית נשואה בהעראה, דהא ליכא לאוקמי האי קרא דנקית בהעראה לאירוסין דא"כ היאך נעשית נשואה אלמא נבעלה, ועוד דבנשואה נמי בכת כהן משכחת לה דהיא בשרפיה ובורלה בחרן. וליכא למימר דמייתורה דקרה על כריך מפקין לה באם איןנו עניין בא על נערה המאורסה קטנה, הא ליתא דמלבד שהוא דוחק גדול אלא דקשה יותר כי יקח דכתיב במוציאא שם רע דミニיה דרשינו העראה היינו

מיניה דע"י בעולת בעל הר"ל בעילה גמורה לכל מיili אפליל שלא כדרך משא"כ בבעילת אחר נהי דשלא בדרךה הו בעולה לעניין קטלא וכן לעניין כ"ג לרוב בפרק הבא על יכמתו ביבמות (דף נ"ט ע"א) מ"מ לא hei בעולה גמורה לעניין קנס ושיכא האי דרשא לעניין קנס דכתיב בתר הциahi בהאי עניינה באותו פרשה: **תוספות** כד"ה עד שייחו שניהם שניין, פ"ח בני עונשין בר ולא נהירא כי וו"ט דההיא רהთם אתיא ברבי יהונן כי וו"ט דההיא עכ"ל. ולענ"ד לא ידענא מי דוחק דהא לפרש"י על כריך לא שניין לנו בהכי בין נערה המאורסה לנשואה דהא רב ביישה מיתוי מקרא דנסואה ורבי יונתן מיתוי מקרא דנסועה המאורסה אלא על כריך דלא משמע לחלק כלל וא"כ מAMIL דפלוגתא דרובי מאיר וחכמים דפרק ד' מיתות דקאמר אבל חכמים אומרים נערה דמייתוי התוספות בתר הциahi נמי פליגי בהא פלוגתא גופא דרובי אישיה ורבי יונתן כדרמרין החם להדייה כתנאי וא"כ אתה האי דמסכת נדה כחכמים, ואפשר דמההיא מתניתין גופא מוכחה לרוב לAMILתיה בפרק ד' מיתות דקאמר אבל חכמים אומרים נערה אפליל קטנה ממשמע, בן נראה לי וק"ל:

בא"ד ור"ת פדרש כי וקאמר החם מסתברא דלגמרי ממעט כי והוא בעין שניהם שניין כי עכ"ל. האי גירס ליתא החם אלא מסתברא דמסקילה ממעט לה ומקשין החם והא בעין שניהם שניין, ובאמת נראה לי דר"ת גופא נמי גריס כගירסת הספרים שלפנינו דאי גריס כמשמעות הכתוב בתוספות כ"ש שאין מקום לפירשו דהיאק שיק לומר מסתברא דלגמרי ממעט ותיפוק לה דבחדיא ילפotta דקרה להבי לחוד אתיא אלא על כריך דר"ת נמי גריס מסתברא דמסקילה ממעט ומקשה הא בעין שניהם שניין, אלא משום דלפי"ז משמע לכוארה למגורי כפרש"י דמזה מקשה הש"ס והא בעין שניהם שניין דאל"כ פטור למגורי והיאק אמרת דמסקילה לחוד ממעט לה, משא"כ לפירוש ר"ת לא יתכן לפרש כך לכך הוצרך ר"ת לפרש לדישתו הци מקשה שם היאק אמרת מסתברא מסקילה ממעט לה אדרבא מסתברא יותר לומר דלגמרי ממעט לה מדרושין עד שייחו שניהם שניין והאי דרשא משמע יותר שייחו שניהם שניין באויה מיתה מה שנדרש שייחו שניהם שניין, בן עונשין, כן נראה לי לפרש שיטת לשון התוספות לפירות.

אבל את כי קשיא לי טובא לפירוש ר"ת דהא עיקר קרא דומו גם שניהם בנשואה כתיב והיאק מפיק ליה מפשטא לאוקמי באروسה, וליכא למימר דהכי משמע דקרה דקרה באשת איש משכחת חנק כיון דאין שניהם בmittah אחת, באروسה לעולם לא משכחת חנק כיון דאין שניהם בmittah אחת, הא ליתא דאת כי מ"מ אשכחן נמי חנק באروسה בגון ב傍גרת ונשואה שלא נבעלה, ועוד דבנשואה נמי בכת כהן משכחת לה דהיא בשרפיה ובורלה בחרן. וליכא למימר דמייתורה דקרה על כריך מפקין לה באם איןנו עניין בא על נערה המאורסה קטנה, הא ליתא דמלבד שהוא דוחק גדול אלא דקשה יותר

טו) המקנה:

גמרא איבעיא להו ביה נושאן עשה בו. נראה לי דהא דמספקא להו ע"ג דאיתקשו הווות להדרי מ"מ איכא למימר דשאני ביה דילפין מיבמה דכתיב יבמה יבא עליה ולקחה ודושיןazu נעשה כנשואה לכל דבריה אלמא דבריה שלחו נעשה ונושא ואפלו ביבמה שנפלת מן האירוסין איירוי נמי קרא כדודשין מהחוצה לרבות אروسה דתו ליכא למיפרן שכן זוקקה ועומדת כיון דעתך הזיקה אתיה לא הרוי כנשואה. מיהו לשיטת הר"ף שכתบทי בסמוך דמווח דבאה דעלמא נמי בכיה דאחר אירוסין לא מביעיא לען דנושאן עשה וא"כ ליכא למילך כ"כ מיבמה דשאני בימה שזוקקה ועומדת והו"ל בכיה דאחר קידושין. מיהו לפמ"ש לעיל (דף ד ע"ב) דההיא פירכה דזוקקה ועומדת לאו פירכה גמורה היא לכל זה אשים בק"ג, אלא דהכי פירושא דכינן שזוקקה ועומדת והביה אינה עושה אלא גמר קניין לית לען למילך לתחלת קניין ומשו"ה איזטראיך ובעל, נמצא לפ"ז דלבתר דילפין מובעה דביה איזטראיך ובעל, קונה אית לען למיר שكونה וגומרת מהאי ק"ו דיבמה ופירכה דזוקקה ועומדת לאו פירכה היא דנכנס הפירכה תוך הק"ו ואפשר דאתה מספקא ליה. מיהו בלבד"ה לשיטת הר"ף ז"לathy את שפיר דמשום האי סברא גופא מספקא ליה די' בכיה אירוסין עשה אמאי הרוי נשואה בכיה דלאחר קידושין Mai אוולמא דהאי ביה מאה כייה כמ"ש התוספות לעיל בסוגיא דחוופה קונה, אבל לענין העראה לא שייך לומר כן דסבירא גודלה יש דביבאה קמייתא אין דעתו אלא על גמר בכיה משא"כ בכיה דאחר קידושין שכבר קנויה ועומדת לו קנהה אפלו בהעראה רומייא דיבמה, מ"מ לבתר איפשיטה אירוסין עושה על כרוח משום שלא דמי ליבמה וכמו שאפרש בעזה":

תוספות בר"ה ומכלת את ניתוח יש להסתפק אם יכול האב לקבל נט לבתו קטנה משנשתה בו עד סוף הדיבור. נראה לי דמקומ הספק הוא מסוגיא דשמעתין מדדייק מסיפה כתני בכיה וקטני נישאת ולא דיקן מרישא כתני בכיה וקטני מקבל את גיטה, וכן נראה מלשון המהרש"א ז"ל בשםתוספות במציאותה ובמעשה ידיה ובהפרת נדריה דבפשיטות מצין במסוגיא, והוא שלא דיקן אתקי מרישא כתני נישאת וקטני ושנים, ומיהר דהאי בכא דזוכה במציאותה כו' לא קאי אריisha דכבר נתקדשה אלא אבתו בעלמא קאי, משא"כ האי בכא דקתיי ומיהר דהאי מילך גיטה על כרוח אדרילע קאי שכבר קיבל אביה ומיהר דהאי מילך גיטה הי מצי למידך דביה אירוסין עשה ממשו"ה יש לספק דאפשר דבנשואה נמי האב מקבל גיטה וק"ל. מיהו נראה לי שלא מספקא להו לתוספות אלא בקטנה שנישאת דוקא אבל בנערה שנישאת פשיטה להו דין אביה מקבל גיטה כדפשיטה לען בכולה תלמודא דמשנישאת אין לאביה רשות בה וילפין לה בכתבות (דף ל"ט ע"א) מה הפרת נדרים ע"ש בפירוש" ותוס', משא"כ בקטנה שלא שייכא בעניינה דהפרת נדרים זיל, ובזה נתיחס היטב לשון האיבעיא דבסמוך אם והגאנונים זיל, ובזה נתיחס היטב לשון האיבעיא דבסמוך אם בכיה אירוסין עשה או נשואן עשה עיין בפניהם: ע"כ ק"א.

קיהה דנושאן, ומקידושין לא איירוי קרא כגון שכבר נתקדשה קודם לכן בסוף או בשטר.

והיינו דמקשין נמי לעיל אקרא דאת בתו נתתי ואמא הנி מיili קתנה והיאך אפשר לומר כן הא כתיב ברישא דקרו כי קח איש אשה אלמא דבשעת קידושין היהת גדולת דשה גודלה ממשע אלא על כרוח משום דבלא"ה לא איירוי [17.09.2018] האי קרא אלא מקיהה דנושאן ולא מקיהה דארוסין וא"כ שפיר איכא למימר דבשעת קידושין היהת קטנה, והיינו נמי דלענין גורה שוה דקיהה משודה פרון מיתין לעיל בבריתא קרא דכי' קח איש ובעה דכתיב באידך פרשה בתורייתא בעניינה ספר כריתות ולא מיתי מקיהה קיהה דקרו קמא, אלא על כרוחך כדריפשית דקיהה דקרו קמא לא מופנה איזטראיך למיגמר לענין העראה לנושאן וא"כ לא איירוי מקידושין כלל ותו ליכא למיגמר מניה לענין קידושי כסוף מש"ה מיתי מקרא בתרא דמופנה להאי דרשא ולענין קידושין דוקא, כן נראה לי שכן וכורור בעזה"י לישב שיטת הגאנונים והר"ף ז"ל וכמ"ש הר"ף מילתא בטעם דהעראה שאחר קידושין ודאי גומרת כיו"ן שהוא זוקקה ועומדת דומיא דיבמה ע"ש.

והואיל ~~הו~~ והביבה עלי' היבי דעתαι דקשיא לי על לשון הר"ף ז"ל לא"כ אמר איזטראיך למילך העראה דברת קידושין מגורה שוה דקיהה ואמאי לאiley לה מק"ז מיבמה כין שלא שייך האי פירכה דזוקקה ועומדת דהאי זוקקה ועומדת טפי שהיא אירוסתו. נראה לי לישב דאתה איכא למיפרן מה ליבמה שكونה בעל כרחה ונחי לענין עיקר ביה באשה דבכען למילך לעיל בק"ז מיבמה לא פירכן האי פירכה מצין למימר דלאו פירכה היא לכל זה אשים בק"ז כיוון דביה קונה ביבמה בעל כרחה אינו דין שתקינה באשה מיהא מדעתה, משא"כ לענין העראה דבתר קידושין הווי פירכה גמורה דמצין למימר דעתה איניה נקנית בהעראה שאין דעתו ודעתה אלא אגמר ביה, והא דקונה ביבמה משום דההס לאו בדעתה תלייא מילתא שהרי אפלו באונס וככל קונה מהני ביבמה ומשו"ה איזטראיך למילך בגוזה שוה דקיהה ומוקמין לה דוקא לנושאן ולא לענין אירוסין דבבנין אב ליכא למילך דחוופה תוכיה, ואפלו לרוב הונא דאמור חופה קונה אפ"ה ליכא בנין אב לענין העראה דבעין דומיא דיבמה שגומרת ואינה קונה, כן נראה לי ועיין מה שכתบทי בזה לעיל (דף ה ע"ב) בד"ה חופה שגומרת ותו לא מידי רודוק היטב שדברים נכוון הם בסיעיטה דshima:

קונטרס אחרון [כג]

בא"ד ורבינו נסים גאון תוריין רהיא דיבמות איירוי אחר קידושין כי' וכשה לפירושו דקיהה קיהה נבי קידושין בתיב כה. וכתבת דשיטת הר"ף ז"ל הוא ג"כ כשיתר רבינו נסים גאון, וכתבת לישב קושית התוספות בטוט טעם בעזה"י דדרבא מסוגיא זו דקושית התוספות hei סיעחה לשיטת הר"ף וביה אירוסין זיל, ובזה נתיחס היטב לשון האיבעיא דבסמוך אם והגאנונים זיל, ובזה נתיחס היטב לשון האיבעיא דבסמוך אם בכיה אירוסין עשה או נשואן עשה עיין בפניהם: ע"כ ק"א.

ליתא דהא ע"י ביאה אין גופה קני וולפי"ז על כרחן דעתיק הרק"ו דasha עדיפא משפחה כיון דasha אוכלה ע"י ביאה ואם כן הדרא הפירכה לדרכיה אדרבה שפחה עדיפה שכן גופה קני. מיהו לפי מה שכתבו התוס' דין זה ק"ר אלא גליי מילתא מהו נקרא קני כספו ATI שפיר, וכן נראה לאורה בהדייא מדקאמר עולא בכתובות הובא לעיל (דף ה ע"א) דהא דארוסה אוכלה מדאוריתא הינו מדקאמת קניון כספו אלא לא דאתמי מספקא לנו דאייכא למיימר דקנין כספו קאי דוקא אשפהה בענין דגופה קני, או דילמא דasha עדיפא שקנוייה ג"כ לשם אישות וענין אישות עדיף טפי לענין תרומה כדישכח ביבמה דאע"ג דלאו קניון כספו היא אלא דאחו' כדאיתא ביבמות (דף ס"ד ע"ב) אפ"ה אוכלה מצד ביאה דאישות דכתיב כל טהור בכיתך יאכלנו דמיית רשי' הכא ובימה ודאי מיקרי ביתו, ועל זה מייתי שפיר ק"ר ומה שפחה בענין שאן ביאתה מאכילתה והיינו כפרש"י שדוקך בלשונו שלא חזיא לביאה כל דאסורה לו וא"כ לא מקריא כי' קניון ואפ"ה אוכלה כ"ש באשה דיש לקורתה קניון כספו כיון שקנויו לשם אישות דהאי טעמא ביאתה מאכילתה, כן נראה לי ועיין בסמור ודוק':

תוספות בר"ה ומה שפחה בענין בו. וא"ת ונימא ובמה תוכיה נר' עכ"ל. ולארוחה יש לתמונה דכאן משמע להו בפישוט דשותרת יבם אין אוכלה מדאוריתא בתמורה אפיקו ע"י מאמר דכסף וביבמות (דף ס"ח ע"ב) ובכתובות (דף כ"ח ע"א) כתבו התוס' להריא דשותרת יבם אוכלה מדאוריתא דהא דורשינן התם קניון כספו אמר רחמנא והאי קניון דאחו' הו אסמכתא בעלמא היא. והנראה מזה דהתוספות דהכא קאי בשיטת רשי' דהתם דשותרת יבם אינה אוכלה מדאוריתא דהאי דרשאה דקנין כספו ולא קניון דהסוגיא דהכא לא מצי סברה דקנין אלא דאתמי קשה דעל כרחן הסוגיא דילשנא דקרו דאי' כספו ולא קניון דאחו' דרשין מיתורא דילשנא דקרו דאי' ממליא שמעת מיניה דашתו גמורה שהיא קניון כספו אוכלה ולמה הוצרכו הכא לק"ר, אלא על כרחן דלבתר דילפין הכא ארכוסה אוכלה מקר' דשפחה אמירין שפיר כיון דארוסה אינה אוכלה אלא מקר' דשפחה בענין שהיא ק"ר משור'ה אינה אוכלה, יבם דלאו קניון כספו היא ליטתה באקי ק"ר משור'ה אינה אוכלה, וא"כ לפיז' לא מקשו התוס' מידי דהא למאי דבעין למילך ארכוסה בק"ר משפחה בענין לא שייך למימר יבמה תוכיה כיון דאייכא למיימר דאין הינ' דאפיקו דעליל בסמור וכמ"ש התוס' בד"ה עד شيיחו דלפרש"י מיתוקמא מתניתין כרבי יונתן, ומה שלא תרצו כן התוספות נראה דאתמי שמעין להא מילתא שפיר מדתקני ואם בא עליה אחד מכל העניות דאפיקו אשת איש בכלל. מיהו נראה לענ"ד דמצוי לשינוי דאיצטריך האי בבא אשת איש דאל"כ לא הי שמעין דاشת איש בכלל אחת מכל העניות הוא משום דאייכא למיימר דלמא איילונית היא ולא אשת איש קמ"ל דואולין בתר וובא ואפיקו בדיני נפשות, ויש ליישב ודוק':

דף י ע"ב

ריש' בר"ה זו שכיאתה מאכילתה בו. ונושא פשיטא ליה דאכלה ונפקא ליה כספרי מכל טהור בכיתך נר' עכ"ל. מכאן קשיא לי טובא על מה שכתבו התוספות ביבמות (דף ס"ה ע"ב) דהאי דרשאה דכל טהור בכיתך אסמכתא בעלמא היא כיון דאפיקו ארכוסה אוכלה מדאוריתא דקנין כספו דרשאה גמורה

ע"א מהקיישא דיציאה להוויה וכיוון דפשיטה לנו בollow תולדות דקטנה שניסת ונתגרשה או נתאלמנה נעשה כיתומה בחזי האב ואין רשות לאביה עוד לקבל קידושה א"כ מהיכא תיתיה לו רשות לקבל גיטה משנשת כיון דליתא בהאי הקישא. ונראה ליישב דהאי טעמא גופא מספקא להו שהרי אם נאמר שהיא עצמה מקבלת גיטה נמי תיקשי לך בהאי הקישא דוציאה והיתה דהא קטנה שניסת ונתגרשה אין לה יד כלל לקבל קידושין אלא דאפיקו הци מתגרשת ע"י עצמה בפשיטות שאין לה אב משום דברת לא בעין יד גמור כמ"ש בחידושי לגיטין (דף ס"ד ע"ב) ע"ש, מ"מ כישיש לה אב משמע דיר אביה עדיף טפי דאתמי שייך ביה קצת הקישא דיציאה להוויה קמייתא, והיינו נמי דבנעורה פשיטה לנו ב Mattis היא ולא אביה דיר עצמה בלבד"ה בנערה עיקר כשהיא בת דעת ומהוות את עצמה כמו שפירים רשי' ז"ל במשנה דגיטין (דף ס"ד ע"ב) ע"ש בחידושינו:

אלא קצת הקישא דגיטין

גונטרוס אחרון [כד]

בא"ד יש להסתפק אם יוכל האב לקבל נט לבתו קטנה משנשתה. כתבתי מקום הספק שנסתפקו התוספות בזה. ועיין מה שכתחתי בפרק האיש מקדש (דף מ"ד ע"ב) דלענ"ד מסוגיא דההט נמי מוכח דאין יכול לקבל גיטה משנשתה כדמסון הכא בשם ר"י: נ"ב ק"א.

בא"ד ומיהו מודחיק לאוקמי בו ולא מוקי לה בשנשתה קטנה בו עכ"ל. ואע"ג דבקתנה לא שייך לומר דמשלמת קון וחומש אכתי משכחת^ט דבשעה שקיבל אביה הגט היה קטנה וכשאכלת תרומה אח"כ היא גדרלה. מיהו אכתי Mai מדיקי התוס' דבלאי' מצוי לאוקמי הטעם כמשנה אחרונה שקיבל מסר והליך כדאיתא שליה שמעtin, ויש ליישב ודוק': בד"ה והיבין עליה משום אשת איש. פ"ה וכור' ויש לתמונה אמא' איצטראיך בו עכ"ל. ובחדושי הרשב"א ז"ל כתוב דאיצטראיך לאשמעין דלא תימא דהתרורה מעיטה בפירוש מומתו גם שנייהם לפ"י פירש"י דלעיל בסמור וכמ"ש התוס' בד"ה עד شيיחו דלפרש"י מיתוקמא מתניתין כרבי יונתן, ומה שלא תרצו כן התוספות נראה דאתמי שמעין להא מילתא שפיר מדתקני ואם בא עליה אחד מכל העניות דאפיקו אשת איש בכלל. מיהו נראה לענ"ד דמצוי לשינוי דאיצטראיך האי בבא אשת איש דאל"כ לא הי שמעין דاشת איש בכלל אחת מכל העניות הוא משום דאייכא למיימר דלמא איילונית היא ולא אשת איש קמ"ל דואולין בתר וובא ואפיקו בדיני נפשות, ויש ליישב ודוק':

גמור ואלה שפחה בענין שאן ביאתה מאכילתה בו. ויש לדוקך דאייכא למייפרך מה לשפחה בענין שכן גופה קני משא"כ באשה. וליכא למיימר דכל זה אשים בק"ר דause'ג שגופה קני אפ"ה אין ביאתה מאכילתה וכספה מאכילתה,

(טו) יהודה עלה אה"ע חור'ם סימן סח ד"ה הנה:

בספו היה אלא דאחו אכתי ה"ו"ל תרתי לגבי חרא כיוון שזוקקה ועומדת. ועוד שם נאמר מהאי טעם זוקקה ועומדת לא מהני בה כלל למיקרי תרתי אי"כ סוף סוף מילא איפשיטה האיבעית דביהה לחדר נשואין עושה כדאשchan ביבמה וכמ"ש לעיל בלשון האיבעית דעתיך ספיקא הוא אי שיקן הכא האי פירכה זוקקה ועומדת או לא ודוק היבט:

שם וכן בג החטם לא שיקן בקנינה בו. ולפמ"ש התוס' בד"ה זו שביאתה מאכילה דהאי ק"ו דרבנן יהודה בן בתירא היינו כרבי טרפון שלא אמרנן דיו אי"כ הרום למימר הכא דבן בג בג כרבען דאמורי דיו אלא דקשיטה דמליטה קאמר דמשום האי סברא דשייר בקנינה מיפורך הק"ו ומ"ה נמי לא הוי בכלל קניין כספו כפשתא דקרה, כן נראה לי:

שם רביינא אמר מדאוריתא מיפשיט פשיטה ליה דאכלת בו. נראה דהא דפשיטה ליה דאכלת מדאוריתא לאו מהאי ק"ו דשפחה כנענית יליף לה דהא לכורה משמע דהא דנאדי ובינא מאוקימתה דרבנן נחמן בר יצחק היינו משום שלא ניחא ליה למליף בק"ו כסף שלא ע"י חופה מביאה שע"י חופה, ולא מישתבר למימר איפכא דפשיטה ליה לרביבא מסברא דנספחה דשייר בקנינו לאו פירכה היא ומשועה לא מוקי כרוב נחמן בר יצחק משום דאכתי קשיא ליה טעמא דבן בג, דמלבד זהה דוחק אלא שלא ניתן לא מיבעית לפירוש התוס' בד"ה זו שביאתה דמן דיליף בק"ו ס"ל קר"ט אי"כ בפשיותות מציע לאוקמי טעמא דבן בג דלא ס"ל קר"ט, ועוד דאי"כ לא שיקן מילתא לרביבא הכא לעניין האיבעית דביהה אירוטין עושה או נשואין עושה כין לרביבא נמי בלא"ה ATI ליה שפיר הא דרייב"ב כמו לרוב נחמן בר יצחק ולפירוש"י ותוס' לרביבא איבעית דלעיל קאי. אך נראה לרביבא הא דפשיטה ליה דאכלת איבעית דהא בפרק ע"פ *ונחותות נה"ע* וכמ"ש התוספות ביבמות (דף ס"ח ע"א) מסוגיא דפרק הבא על יבמותו (דף נ"ז ע"א) דמייתורה דנפש קניין כספו דרשין לפצוע דכא שנשא בת גרים אלמא דקנין כספו אירוי בארוסה, כן נראה לי עיין בסמוך:

ריש"י בד"ה אי אתה יודע. בתמיה עכ"ל. והוא חומה דמאן לא פירש כן לעיל בבריתא. ולכוארה היה נראה לי לדעיל וראי מציין למימר לדאו בתמיה קאמר ליה אלא בפשטה דלישנא שהיה אומר לו ואמאי לא יפתח ק"ו משא"כ הכא לרביבא לכור"ע אכלת מדאוריתא והיינו ק"ו משפחה כנענית וא"כ על כרחן דבן בג בג גופא ידע מהאי ק"ו דשפחה כנענית וא"כ בתמיה קאמר לו כי היכי שתהה יודע לדריש האי ק"ו מדאוריתא ה"ג אית לן למליף מדרבען האי ק"ו גופא, אבל למאי דפרישית בסמוך דפרש"י ותוספות מוכח דהא דלכו"ע דהא מדאוריתא לאו מק"ו אלא מפשתא דקרה אי"כ אי אפשר אכלת מדאוריתא לאו מק"ו אלא קניין כספו דאחו נדייאת ביבמות ודף ס"ז לפישן, אך נראה לי כיוון דבלאי"ה אין צורך הכא לק"ז דבפשיותות הווי מצי למימר מי שנא דברוסה חישת לסימפון ובשפחה כנענית לא חישת אלא על כרחן דהא דנקית ק"ו

היא לגבי ארוסה כרומחוי התוספות התרם ע"ש, וא"כ מי אמר הכא זו שביאתה מאכילה ומנא ליה הא כיוון דהאי תנא סובר דקנין כספו לא קאי אארוסה, ובלא"ה נמי תמייה לי לשון התוס' שכתבו דכל טהור בכיתך דאסמכחה היא מי אסמכחה שיקן הכא דפשתא דקרה הוא דاشתו קרויה ביתו ובלא"ה אין מקום לקוישית התוס' שם על לשון הספרי דהא בלא"ה מה שהוכיחו התוספות דפשטה דקרה דקנין כספו קאי באروسה מסוגיא דרשות אלמנה ומסוגיא דפרק הבא על יבמותו (דף נ"ז ע"ב) לאו מילתא פסיקה היא דהא לאוקימתה דרבנן בר יצחק בשמעתין פלוגתא דתנאי אי ארוסה אוכלת מדאוריתא ואפיון למ"ז אוכלת היינו מק"ז לבחר דכתיב כל טהור בכיתך דביהה מאכילה, ולרכינה נמי אייכא למימר הכא, אלא דעל כרחן אליבא דהאי תנא ביבמות (דף נ"ז ע"א) דדריש מוכחן כי קינה נפש קניין כספו לפצוע דכא כהן שנשא בת גרים אלמא דמייתורה דנפש קניין פשיטה לן דאארוסה קאי, ועל זה כתבו התוס' דלפי"ז על כרחן כל טהור בכיתך מיותר לשום דרשא ולשון אסמכחה אינו מדוקדק. מיהו בעיקר קוישית התוס' דהתרם נראה לענ"ד דאפיקו מאן דאית ליה דארוסה אוכלת מפשתא דקרה אפ"ה האיצטריך כל טהור בבריתך לענין יבמה גמורה שנתיבמה דמטעם קניין כספו לא הוי אכלת דקנין כספו דאחו היא אלא מטעם דמייקרי ביתך אכלת, כן נראה לי ועיין בסמוך ועיין זה לעיל בסוגיא דרב הונא דאמר חופה מאכילה בתמורה ע"ש ודוק היבט:

בד"ה הוי דמי בו. אי נימא ביה שלאחד חופה כי עכ"ל. לכוארה הלשון אינו מדוקדק דהאי ביה שאחר חופה היכי דמי אי למ"ז חופה קונה אי"כ מחופה לחוד אוכלת כמ"ש לעיל (דף ה' ע"א) וכמ"ש מהרש"א ז"ל שם. ועוד נראה דוחק לאוקמי סוגיא דהא כמ"ז חופה קונה, ואי למ"ז חופה אינו קונה אי"כ חופה בתחלת לאו כלום הוא וא"כ ביה שאחריה לא מיקרו תרתי. מיהו אפשר דלמא דס"ד עכשו שיקן האי ק"ו עיין ק"ו דר"ה לענין חופה כמ"ש התוס' שם וכאן דס"ל שלא אמרין דיו היכא דמיפרק ק"ו אי"כ שפיר איכא לאוקמי סוגיא דהא כרוב הונא. מיהו אין צורך לכל זה דהא אירוי שפיר בכיהה שהיא בראשות הבעל דחופה וביה באין כאחד כמ"ש לעיל דעיקר חופה היינו שכנסה הבעל לרשותו וכיוון שהביהה וחופה באין כאחד שפיר קרי להו תרתי ומהאי טעמא כתבו הפסיקים דביהה כי הא נשואין עושה ודוו"ק:

גמורא אלא אי אמרת קידושין עושה מי שנא ביה דפשיטה ליה בו. וקשה לי דלמא הא דפשיטה ליה דביהה לחוד מאכילה בתמורה היינו משום דיליף לה מיבמה ואוכלת כדכתיב כל טהור בכיתך לא הוי אלא ביה לחוד דהא לא לחוד מאכילה דהא ביבמה לא הוי אלא ביה לחוד דהא לא מיקרי קניין כספו אלא קניין כספו דאחו נדייאת ביבמות ודף ס"ז ע"ב, ובשלמא לפירוש התוס' דביהה היא הינו מדרבען אתי שפיר דהא דאמרין קניין כספו דאחו היא הינו מדרבען את לפלש"י דהתרם קשה. מיהו יש ליישב דاع"ג שלא קניין אבל לפреш"י דהתרם קשה. והודפס מאתר אוצר החקמה tablet.otzar.org עמוד 408

נמי אכלי אף"ה לא חשו לסייען כ"ש בארכוסה דעתה בה נמי צד אישות דמהאי טעמא ביאתה לחוד מאכילה כדאשכחן ביבמה, ובاهאי טעמא צד אישות הא אפילו ימץא סימפון גיטה מיהא בעיא כדפרישית וא"כ לא הר"ל זורה למפרע ולא את לטעי נמי בשכיר ולקיט כיון דחזקן דנפקא ע"י גט א"כ כ"ש שאין לחוש לסימפון, כן נראה לי נכון בעזה"י ודעת קדושים מצתי לולא שרשי"י ותוס' לא פירושו כן ודוק היבט:

קונטרס אחרון [כח]

שם זו שכיאתה מאכילה אין דין שכפה מאכילה ולא נהוש לסימפון כי. כתבתי דלענ"ד כל מה שמצינו שהתרה התורה בפירוש לא שייך לומר שהחמירו חכמים משום גזירה להיפך מדין תורה. וכיה"ג אשכחן טובא עין בטורי זהב י"ד (ס"י קי"ז סק"ד) לעניין היתר משא ומתן בחלב. אלא שבספר חות אייר (ס"י קי"ב) הקשה עליו מהא דכתיב לנכרי תשיך וא"ה גزو הכהנים. ולענ"ד יש לתמונה על דבריו חות אייר שהרי באמת הכהנים. כתבו התוספות שם דמו הסבירו בעצמה הקשה שם הש"סอาทיכיה לנכרי תשיך והיינו כיון שהתרה בתורה בפירוש אין להזכיר לאסור משום גזירה שהוא למד ממפשין, ובלא"ה יש להזכיר בפסחנות דהה גזירה שהוא למד מעשיין אין כל הזמןים שווין זהה אלא לפי שראו הכהנים קלקל הדור שע"י שעיקר מחייבם ע"י רבית דעכו"ם היו למידין ממעשייהם גזוו לפיעשה. תדע שהרי לא גזוו בשאר משא ומתן והתרו ג"כ לה"ח וחזרו והתרו בזמן זהה. וכל היכא דאיתא משום מיגדר מילתא פשיטה שיש כביד הכהנים אף לעקו"ר דבר מן התורה משא"כ בהן גזירה דסימפון לעולם הסבירו במקומה וכן לעניין החלב שכabb הת"ז ולדעתו דברים ברורים הם: ע"כ ק"א.

דף יא ע"א

תוספות ב"ה עד שתכנס לחופה בו. ותימה דברך אע"פ פליני אמרואר ב"ר והכא אמר משום דועלא דהינו משום שמא ימונו עכ"ל. ונראה דלעיל באוקימתא דרבנן נחמן בר יצחק דמסקין נמי משום דועלא לא שייך להקשות כה"ג אע"ג דקתני בבריתא עד שתכנס לחופה משום דמצין למייר דהא דנקית תלמודא משום דועלא לאו משום שמא ימזו גחו לחוד אלא כי قولא מילתא דועלא דאמונה ראשונה קאמר חות שמא ימזו ואמונה אחרונה נמי איתא דמתני חות משימה דועלא ומשום סימפון, משא"כ הכא באוקימתא דרבנן דሊביב"ב לא חיזשין לסימפון כלל וא"כ על כרחך ההיא משום דועלא דהינו משום שמא ימזו לחוד א"כ קשיא להו שפיר אמר נקייט עד שתכנס לחופה, כן נראה לי. מיהו בעיקר קושית התוספות כבר כתבתי בכתובות (ו"מ"ח ע"ב) דלשיטת רש"י דחתם לא קשיא מידיו דהא לפירוש"י שם בימירא דרבבי אסי דקאמר מסירטה לכל אף לתרומה הינו משום דס"ל דעתם דמשנה אחרונה נמי משום שמא ימזו הוא ע"ש, וא"כ רבניתה הכא כרבבי אסי ס"ל כדוגמוה להדריא מדנסקין הכא לרביב"ב במטר והלן אוכלה ועל כרחך דס"ל נמי מסירטה זו כניסה לחופה, משא"כ

הינו לאומי הקושיא והתמהיה וא"כ יפה כתוב רשי"ז על דברתמה קאמרליה כז"נ נראה לי ודוק ועיין בסמור:

נמרא זו שכיאתה מאכילה כתרומה אין דין שכפה מאכילה ולא ניחוש לסימפון. הסוגיא תמה ועיין בפירוש"י ותוספות ועדין התמהה במקומה דלא אשכחן ק"ו כי הא ביכולת תלמודא כיון דמתניתין בסימפון אירי ובבאה לא שייך אין כאן ק"ו כלל. ולולא פירוש"י ותוספות היה נראה לענ"ד לפреш בענין אחר משום דקשיא לי אהאי חשש דסימפון ואמרין שמא ימץא סימפון ונמצא זורה למפרע ואמאי ניחוש להבי כיון שהתרה התורה בפירוש למאי דפרישית דפשתא דקרה דקנין כספו אירי ואירועה ולא שייך לעשות משמרת למשמרת בדבר שנאמר בתורה בפירוש להיתר ומכאן לא הו זורה למפרע וודוחק לאוקמי קרא בקביל עליו המומין דהא לקושטא דAMILIA AZOLIN בתר רובא וקרא סתמא אירי ואכילת תרומה נמי מצוה היא ואמאי עקרורה ובנן.

ונראה לענ"ד דרש"י ז"ל הבלתי סברא זו בנעימות וצח לשונו בכתובות (דף ב"ח ע"א) ב"ה קמייתא משנה וראשונה כו' שהתרה התורה כו' לא גוזר משום סימפון כו' עכ"ל. ונדי דההט לא קשיא לי מ"ט לדשנה אחרונה דחייש לסימפון דאפשר דמשנה אחרונה סבורה דקנין כספו לא אירי פשטא דקרה ואירועה אלא אשפהה כנענית ואירועה בקהל וחומר יפלינן לה וא"כ שפיר חחשו לסימפון מודבען, משא"כ סוגיא דהכא דעל כרחך מפשטא דקרה יליף כדפרישית הدوا קושיא לדוכתא. אלא על כרחך דלאו משום חושא דמאן דחזי דנפקא בתר הכי ע"י סימפון זורה למפרע אלא משום חושא דמאן דחזי דנפקא בתר הכי ע"י סימפון וא"ה אכילה מעיקרא בתרומה טברוי דמשום חיוב מזונות אכלה בתרומה ואתי למיטיע בשאר שכיר ולקיט למימר דאכל בתרומה וכמו שאכתב בזה בלשון התוספות ב"ה עד שתכנס, אלא דבאה נמי קשיא לי הא כתבו Tosfot בכתובות (דף ע"ג ע"ב) דסימפון מיהא בעיא גיטה ומספקה להו אי מדאוריתא או מודבען וא"כתו לא שייך האי חשש דפרישית ומהאי טעמא לא שייך נמי חשש דמצאת זורה למפרע, ולפי"ז מצין לפרש הק"ו על זה הדור מש ולפמ"ש לעיל בסוגיא דאכילת תרומה באשתו הוא משני דרכם האחד מפשטא דקרה דקנין כספו והשני מצד אישות אפילו שלא קניין כספו כדאשכחן ביבמהداعע"ג דלאו קניין כספו אלא קניין כספו דהאו כדאמרין ביבמות (דף ס"ז ע"א) לפירוש"י דמהאי טעמא שומות ים לא אכלה מדאוריתא וא"ה יפה השיבו ריב"ב לבן בג לדריש בק"ו אי אתה יודע מה שפהה כנענית שאין ביאתה מאכילה דלית בה צד אישות כלל כמו שפיריש"י במשמעות דאסירא לה וא"כ אין בה אלא קניין כסף לחוד לשפהות וא"ה לא חישת לסימפון ע"ג שם ימץא סימפון יתבטל המקח לגמרי והוא"ל זורה גמורה למפרע ואתי למיטיע נמי למימר דשאר שכיר ולקיט

צורך לדוחך דנקיטת חופה לפני שדרך לעשות חופה בהגיע זמן, אלא דבלאייה ניחא ליה למיתני עד שתכנס לחופה לאשמעון הא גופא מסר והלך אכללה דמסירתה הרוי נמי בכל חופה ואי hei נקית עד שהגיע זמן לא הרוי שמעין מסר והלך, ועוד דברה לא הרוי ריב"ב מביא סיווע לדבריו אפשר דבן בג נמי מודה בדברגיא זמנה אוכלת ולא חיישין לסייען כיין דaicא בדיקת חוץ במשנה ראשונה אבל בעלמא חיישין לסייען מש"ה מסיק אבל אמרו חכםם כי עד שתכנס לחופה, שמעין מיהא בדברגיא אכללה והיינו אפילו מסר והלך ובכל חופה נינהו, והיינו נמי דמסיק שאמרו חכםם נכסה לחופה אוכלת ואם מטה בעלה יורשה ועל כרחך היינו אפילו מסר כדפרישית, וא"כ שפיר מיתתי ראייהداولו לחכםם על כרחך לא הרוי משום חזשא דסייען מראכלת במסר והלך, אלא על כרחך משום שמא ימזווג וא"כ יפה שמעת שאני אומרداولו ארוסה זמנה לשון הבריתא, ועוד דאי כרב נחמן בר יצחק ס"ל אמר דחיק לאוקמי התם טעמא דמשנה אחרונה כבן בג ס"ל דמדוריתא מצי למיר שפיר דמשנה אחרונה כבן בג ס"ל גופא כרבינא ס"ל לאינה אוכלה אלא על כרחך דעתו גופא כרבינא ס"ל למאן דמתני התם טעמא דמשנה אחרונה משום סייפון ממשניה דעתו וא"כ מקשו הכא שפיר אליבא דעתו גופא היאך מציא סבר כרבינא דאי תיקשי אמר קתני עד שתכנס לחופה הא אפילו בהגיע זמנה אכללה לריב"ב שלא חייש לסייען, בן נראה לי נכוון ודוק היבט ועיין בסמוך:

בא"ד וחר"ד משה מנרבונא מפרש כי דאי לאו דגנו רומייקא משום דעתו לא היו מתחילין לנזoor כי עכ"ל. ולכוארה היא כמילתא בלא טעמא אבל למאי דפרישית לעיל בשמעתין את שפיר שלא שיך לגוזר משום סייפון דהה זורה למפרע כיין שהתוורת התריה בפירוש דקנין בספר יאכל לסמכין אורובא ואם בן בהתירא אכללה, משא"כ החשא דשמעו ימזווג שפיר אפילו במה שהתוורת התריה שהעמידו בבריהם במידי ואתי לידי איסור גמור באיסור מיתה כדאשכחן בדורות טובא אלא דלאחר שנזרו בכל ארוסות שלא יאכל משום שמא ימזווג גزو ג"כداولו בהגיע זמנה שלא שיך שמא ימזווג אפ"ה לא אכללה משום סייפון, דכינן דמעיריא לא אכלה ובתר הци כי נפקא משום סייפון נמי לא אכללה א"כ את למים דהא דאכללה כשהגיע זמן מזונות היינו דכין שאוכלת משלו אוכלת נמי בתורמה ואתיל למתעני בשכיר וליקיט דעתמא שאוכליין משלו להאכילן בתורמה וכדרישת לעיל בשמעתין, בן נראה לי:

בא"ד וקצת קשה דאמר בסמוך כי עד סוף הדיבור. עיין במחרש"א זיל מיהא יש לתמורה אmai לא הרגייש ולගירסת הספרים שלפנינו קשה מא פסיקא להו דכוללו אית להו דעתו לא דלמא בן בג לית ליה דעתו. אלא אפשר לומר כיון שלא אשכחן דבן בג מיקל טפי מריב"ב ואדרבא מהמיר א"כ מסתמא אית ליה נמי דעתו מהיכא תיתני נאמר דפליגי בתורת, ולפי"ז את שפיר שלא קשיא להו להתוספות אהא אמרין איך בינויו קיבל דבלאייה בכדי נקיטה אף לפירוש קמא דתוספות, ואפשר DAG בגריא דפרק ע"פ כתובות נ"ח ע"א] נקית הכא הא לישנא דאי"כ קיבל אבל במסר והלך מקשו התוס' שפיר לפירוש הר"מ דכינן דליך בינויו מסר והלך אם כן במאי פליגי בן בג וריב"ב. ועל זה מתארים התוס' שפיר

הני אמרואי דפרק ע"פ דמוקי טעמא דמשנה אחרונה משום סייפון דזוקא ס"ל כאוקימתה דרב נחמן ב"י דלעיל וכדרישת וככן היה שיטת הרמב"ם זיל כמ"ש שם בפרק נערה. אלא דהתוספות דהכא לשיטתו בפרק נערה דמפרשו להיא דרבו אסי התם נמי במלתא אחריתא והיינו נמי כמסקנתם כאן כמ"ש שם בארכיות ע"ש ולא משמע להו כלל דשיך טעמא דשמעא ימזווג בהגיע זמנה למשנה אחרונה היינו כפירושא קמא דר"ז שם בד"ה רב אסי ע"ש.

ועוד נראה לי דהთומ' דהכא מקשו בפשטות משום דמשמע להו דעתו גופיה על כרחך כאוקימתה דרבינא ס"ל דאי כאוקימתה דרב נחמן ב"י ס"ל אמר עולא דבר תורה ארוסה אוכלת דכתיב קניין כספו והיינו שלא כבן בג ודלא כריב"ב דהא ריב"ב מק"ז יליף לה ולא מפשטיהDKRA וلامה שינה לשון הבריתא, ועוד דאי כרב נחמן בר יצחק ס"ל אמר דחיק לאוקמי התם טעמא דמשנה אחרונה כבן בג ס"ל דמדוריתא מצי למיר שפיר דמשנה אחרונה כבן בג ס"ל גופא כרבינא ס"ל לאינה אוכלה אלא על כרחך דעתו גופא כרבינא ס"ל למאן דמתני התם טעמא דמשנה אחרונה משום סייפון ממשניה דעתו וא"כ מקשו הכא שפיר אליבא דעתו גופא היאך מציא סבר כרבינא דאי תיקשי אמר קתני עד שתכנס לחופה הא אפילו בהגיע זמנה אכללה לריב"ב שלא חייש לסייען, בן נראה לי נכוון ודוק היבט ועיין בסמוך:

בא"ד ויל' עד שתכנס לחופה לאו דזוקא כי עכ"ל. כבר כתבתי בחידושי לכתובות (דף מ"ח ע"ב) דביבלות פרשת קrho משמע לכוארה שלא כפירוש התוספות דמיית התם האי בריתא גופא בן בג וג וריב"ב ומסייעים בה נמי עד שתכנס לחופה נכסה לחופה ע"פ שלא נבעל אט מטה בעלה יורשה א"כ משמע להדריא דחופה דזוקא דהא בהגיע זמנה אין הבעל יורשה, מיהו כדרסקין בסוגיא דשמעתין מבואר להרייא בשיטת התוספות דלאוקימתה דרבינא ודאי לריב"ב אכללה בהגיע זמנה דאי לא תימא הци במאי פליגי בן בג וריב"ב דהא מפשטא דבריתא שלח בן בג לריב"ב שמעתי עלייך אתה אומר ארוסה אוכלת ומהדר לה ואתה אי אתה אומר בן משמע להדריא דሊריב"ב איך ארוסה אוכלת ועל כרחך היינו בהגיע זמנה, דאי במסר והלך איירוי ריב"ב כדרסקין לדידיה אכללה מ"מ האי או ארוסה היא דהא על כרחך לפום האי מסקנא ציריך לומר דמסירתה זו כニסה לחופה אלא על כרחך דהגיע זמנה לריב"ב אכללה כסביר התוספות והא שלא אמרין בסמוך דaicא בינויו בהגעה זמנה היינו משום זהה לא הרוי מפורש בכל דבירי ריב"ב דמסיק עד שתכנס לחופה אלא מכללא שמעין לה, משא"כ לעניין מסר והלך מפורש בדברי ריב"ב גופא ובכלל עד שתכנס לחופה כיין דמסירתה זו כニסה לחופה, ולפי"ז לשין הספרי בילוקוט פרשת קrho מסיע להר סברא מדקתי נכסה לחופה בעלה יורשה והא ודאי דליך ע"ל עניין יורשה במסר נמי יורשה כדאיתא בכתובות (דף מ"ח ע"ב) ע"ש. מיהו לפי"ז אין

ברינר דילמא יכולו מקפידות וחשובה להתקשרות בתרקבה הדינרי, ועל זה משני שפיר דלאו מכסף דאוריתא ילפין דכלו"ע סתם קידושין בפרטה דמייקרי ממון אלא פלוגתא רב"ש וב"ה איירוי דשוין שליח ובודרום הו"י רובן מקפידים להתקשרות בדין ר' ינאי כיון קידושין ע"י שליח אלא ברינר לב"ש כיון דרובנן הци נינהו, וזה שכתב רשי זיל דין הה"ג דבנתיה דר' ינאי כיון שידוע שדרוכן להתקשרות בתרקבה לדינרי א"כ ע"י שליח נמי הו"י שיעורא בהכי, כן נראה לי לישב שיטת רשי"י אלא שהתוס' כתבו בענין אחר לפי שיטתם. והנראה לענ"ד כתבי ודוק:

ריש"י בר"ה ושל דבריהם כփ' מדינה כי. ובצורי מטבח של נוחות ליבא כי עכ"ל. פירוש משום דעתך מימרא דר' אסי למאי דס"ד עכשו היינו משום דקים להו דעתו המטבח של צורי היה ג"כ בימי משה וא"כ אי הו"י פרוטה בצורי הו משמען לא דרכי אסי לאו במטבע של כסף איירוי דוקא אלא בחשבון הממן דעתו שכתוב בהן כסף קצבה היינו שקלים ולטלעים בחשבון מטבח צורי אבל היכא דכתב כסף סתם היינו ממון והוא חשבון פרוטה של צורי, אבל כיון דמטבע של נוחות בצורי ליבא א"כ על כרחך רב אסי איירוי דוקא במטבע של כסף וא"כ היכא דכתב כסף סתם היינו מטבח הפחותה שבצורי דהינו מעלה לפרש"י כדאיתא לקמן, מ"מ כיון דחזין דקפיד קרא בקידושין דלא מקדשה דהא לא מיקרי כסף בקידושין כסף כתיב ע"ג דבעולם היכא דלא כתיב כסף אמרין דפרוטה הו"י ממון גמור לענין גזילה ולהוציאו בדינין לענין אונאה אלא על כרחך בקידושין לאו במידי דמייקרי ממון מתקרשת אלא במידי דחויבא מש"ה סבירי ב"ש דעל כרחך הדבר מסור לחכמים ומילא דבמעה נמי אינה מתקדשת דמ"ש מעלה מפרוטה אידי ואידי לא חשבי לענין קידושין, כן נראה לי וזה ברור לפי שיטת רשי זיל ועיין בסמוך:

תוספות בר"ה כל כסף. פ"ה כו' ולקמן בשמעתין פ"ה דה"ג נופא כי עד סוף הדיבור. נראה לי שכונתן בזה להקונטרס לשיטתו דפרש טעמא דב"ש כדורי אסי משום ואולין בחר השיכותה דהינו דין ומש"ה גריס גופא דאל"כ אmai לא פריך לאלה על כרחך דגרסין גופא ושמעתה באולם איהם ועלה קאי כל השקל ואטריא בלבד מירא דרב יוסף דשמעתין מש"ה לא פריך מקידושין אלא לבסוף לפי סדר המקאות דכתב בהו כסף, משא"כ לפי שיטת התוספות ביבור הסמור דמשמע להו כפירוש רבותיו של רשי"י דעתך הפיוש במימרא דרב יוסף דב"ש כדרכי אסי היינו משום דמטבע הפחותה היא דין וא"כ לא שייך לגרוס גופא כיון דעל כרחך עיקר הקושיא דמקרה כפירוש רבותיו של רשי"י דעתך ומסתמא כן היה ג"כ בימי משה, ועל זה מקשה אבי אלא מעתה כגון בנתיה דר' ינאי כר' וא"כ הא חזין דבחשיבותה תלייה מילחא א"כ מאז יימר דברי משה היו רובן מתקדשות

דפליגי בטעם דמשנה ראשונה. ונראה לי כוונתם בזה דהא דשלח בן ב"ב לריב"ב שמעתי עלייך הינו שלא הוי ידע בן בג' עדין גזירה דמשנה אחロנה אפשר דבאותו הדור נתקנה שכן נראה מדהדר ליה ריב"ב אבל מה עשה שהרי חכמים, וא"כathy שפיר בן בג' שלא אמר לו שמעתי שאתה אומר ארוסה אוכלת בתמורה ולא חישת לסייעון שהוא גזירת משנה ראשונה, ומהדר ליה ריב"ב אתה אי אתה אומר כן דלא רישין לסייעון למשנה ראשונה דאפילו למשנה אחロנה שאמרו עד שתכנס לחופה על כרחך לא هي טעם משום סייפון לחוד אלא משום דועלוא ומשום סייפון וא"כ יפה שמעת עלי שהייתי אומר ארוסה אוכלת אפילו הלכה למעשה והינו במסר והלך וקדום שנטקנה משנה אחロנה, או דאפילו לאחר כן הורה להלכה ולא למעשה דאייהו פליג אמשנה אחロנה והינו דקאמר בגערת החומר אבל מה עשה שחבירי רבו עלי כדאשכחן כה"ג טובא, וזה נראה לי יותר לדילשנא קמא שכתבי דמה ששמע דריב"ב ארוסה אוכלת היינו דאכלת באמת במסר והלך ואכתי הוא לאו ארוסה היא מדקמרי חכמים עד שתכנס לחופה אלמא דמסירתה זו כניתה להופה, אבל ללשון השניathi שפיר דריב"ב להלכה אמר בהגיע זמן דלית לי' משנה אחロנה אללא דלסיוע לדבריו לאו חישין לסייעון מיתוי לשון חכמים עד שתכנס לחופה, כן נראה לי ודוק היבט ועיין בחידושים לכתבות (דף מ"ח ע"ב) ובפרק אע"פ [שם נ"ח ע"א]

17/09/2018 10:20
יבואר יותר בעזה":

בד"ה יכול מסר והלך. פ"ה כו' ופרק נערה שנפתחה אמר רב אסי כי עכ"ל. ויש לתמונה אודקשייא להו מדרבי אסי דאמיר אף לתמורה לסייעו מרוב ושמואל דאמורי החם חוץ מתרומה אללא דחישין לסייעון במסר והלך, ועוד הא איתותוב רב אסי וכולחו אמרו איזה התוספות שם היינו במא דקאמרי אף לתמורה ע"ש ובחידושים. לכן נראה דהתוספות דהכא נמי לאו סוגיא דהכא קשיא להו אללא מירא דרב אסי גופא דשמעו דשיך חssh סייפון במסר והכא משמע דהש"ס חושב לסבירא פשוטה דבמסר לא שייך סייפון ומשמע فهو דלא שייך פלוגתא בסבירא כי האי ועיקר כוונתם כאן להקשوت על פירוש ר"י בכתובות פרק נערה[Z] כתובות מ"ח ע"ב] דטמא דרב אסי משום סייפון אללא שקצטו בלשונם זהה נראה לי ברור בכוונתם, והרבה יש לי לדקדק עוד לפרי' דהתם מסווגיא דשמעתין ואין להאריך יותר והמשליל יבין:

גמורא אמר רב כי וירא שכן אש מהקפתה על עצמה כי אמר ליה אבוי אלא מעתה בגין בנתייה דרב ינאי כו'. נראה לי לפרש הסוגיא לפי שיטת רשי זיל דה"פ דובי וירא קאמר דעתמא דב"ש דעל כרחך כסף דכתב בתורה בקידושין היינו דין כיון דחזין האידנא דasha מקפדת על עצמה בדין ר' ינאי כר' ומסתמא כן היה ג"כ בימי משה, ועל זה מקשה אבוי אלא מעתה כגון בנתיה דר' ינאי כר' וא"כ הא חזין דבחשיבותה תלייה מילחא א"כ מאז יימר דברי משה היו רובן מתקדשות

דشمואל אף כל דבר חשוב וללא מושם הקישא אלא דין
בעלמא קאמר דלא שנא כספ לא שנא שוה כספ קתני במתניתין
רביעין שני מעין, משא"כ הכא דאליכא דרבוי אסי קיימין דהוא
תלמידא דרב כתוב רשי" שפיר אף כלים דבר חשוב שכן פ"י
גרסתו בגמרא כאן, ועוד דנראה זהה דמייתנן הכא הא מלטאת
DMA מה כספ דבר חשוב לדלא איצטריך לפי פירוש"י אלא דרבוי אסי
מייתי סיוע לדבריו דכינן דפשטה דקרו דכספ שניים לדידיה
הינו שתי מעין שפיר למידרש נמי מה כספ דבר חשוב אף
כלים דבר חשוב, כן נראה לי נכון. מיהו מה שכותב רשי" ז"ל
בסוף הדיבור ועוד בהדריא אמרין התם כו"א אף כלים דבר חשוב
כרי עכ"ל. נראה לי דבזה יפה גירסת מהרש"ל ז"ל אף כל, כיון
דרשי"י מייתי לשון הסוגיא דהtram דאייריא אליכא דshmואל וגיריס
להדייא אף כל וכמו שאפרש עוד בסמוך. ולכוארה בחטם השיג
מהרש"א ז"ל על מהרש"ל ז"ל ודוק:

בא"ד וכפק כי אני לך דרשה אתה עכ"ל. ואע"ג דהtram
אליכא דshmואל מסקין הци והכא אליכא דרב אייריא
בדפרישית מ"מ מביא רשי" שפיר וראייה לדבריו דגרסינן איפכא
כיוון דהtram על כורך מסוף דרישין דבר חשוב לשמואל דהא
כספ להכי **אתי** א"כ מסתמא הכא נמי גרסין מהאי לישנא דהא
לייכא למינرس מה כלים דבר חשוב דמאי פסקא אדרבא איכא
למייר יצאו כלים למה שהן כמו לשמואל. ועוד נראה לי דרשי"י
מייתי ראייה לפירושו דשיך שפיר דרשא דמה כספ דבר חשוב
כיוון דעת כורך **הצוווא** לשמואל התם כ"ש לרוב אסי דהכא
دلבדו דיליף דכספ שנים והינו שתי מעין א"כ הווי דבר חשוב,
כן נראה לי בשיטת רשי" ודו"ק:

גמרא נימא ר' אסי דאמר כב"ש. כבר כתבתי לדפרש"י האי
שקלא וטריא לא קאי אוקימתה דרב יוסף דמוני טעמא דב"ש כרבי אסי
גרסינן גופא ואפ"ה מקשה שפיר דנהי דעתמא דב"ש בדינר
הינו מטעמא אחרינא סוף סוף מילתא דרי"א לא את אלא
כב"ש ולא כב"ה דהא לב"ה בפרטה ולר"א פרוטה לאו כספ
דאורייתא מיקרי. והשתא את שפיר דלמאי מסקין נמי אלא
אי אמר אפלו הци לא הדר בה ר' רב יוסף מאוקימתה דידייה
דמוני לב"ש כדרכיו אס, דנהי דרי' אסי גופא אליכא דב"ה אייריא
בכספ קצוב דוקא מ"מ ב"ש גופא סובר דכספ סתום נמי הינו
כספ צורו וכיון דafka מה פרוטה דבצורי מטע של נחשת ליכא
על כורך דבר חשוב בעינן ואוקמייה אידינר כמו שפרש"י לעיל,
ומטענה דסגי בשתי מעין לא תיקשי דאפשר דהtram נמי הדבר
מסור לחכמים דלענין טענה הוי שתי מעין דבר חשוב משא"כ
בקידושין לא הוי דבר חשוב כי אם בדינר. ועוד יש לומר
דלב"ש אין ה"ג דליתליה בטעונה שתי מעין לרוב יוסף. ועוד

קשה באחת לשיטת התוס' כרובתו של רשי" דהויל למפרך
לאלאר לימה רבוי אסי דאמר כב"ש, וצ"ע ודוק ועיין בסמוך:

דף יא ע"ב

גמרא והרי טעה כי ועיין בפרש". ונראה לי לפרש הסוגיא
לפי שיטת רשי" ז"ל והינו לפמ"ש בסמוך דלאו
אוקימתה דרב יוסף קאי השקלה וטיא דהכא אלא גוטסינן
גופא ואגופא דמיירה דרבוי אסי בעלמא קאי ולמאי דלא אסיק
אדעתה עדין דרבוי אסי כב"ש אלא אליכא דכו"ע ומקרה לפ"י
סדר המקראות לכל היכא דכתיב כספ לא בעין כספ צורו
דהינו מטבח אלא כספ הינו ממון ומש"ה קשה ליה מטענה
דא"ס"ד כספ הינו מטבח צורי תרתי מנ"ל, בשלמא שלא
מיירה דרבוי אסי נהי דבעלמא סתום מן הינו פרוטה מ"מ האי
כספ דהכא פרוטה לא מצית אמרת דא"כ לא משכחת מודה
במקצת ושתי פרוטות נמי לא מצית אמרת מדכתיב כספ ולא
כתיב כספים אלא על כורך דהאי כספ הינו דבר חשוב והדבר
מסור לחכמים וכן שיעורו שתי מעין, ועוד דנהי דלא אסיק
אדעתה הקישא דכספא לכלים מ"מ אסיק אדעתה דכספ מיותר
לגמרה דמלילא ידעין דבעין שתי פרוטות דומיא דכלים שניים
דא"כ לא משכחת מודה במקצת אלא על כורך דכספ לדבר
חשיבות הוא דאתא וכמסקין שבכורות (הף ל"ט ע"ב) להרי
אליכא דshmואל, ומכ"ש לרוב דאמר דכספ כי אתה לכפירה הוא
דאחת בלבד פרוטה דהודאה וא"כ מילא שמעת מינה מדר
סגי בשתי פרוטות בין הכל על כורך מושם דבעין כפירה בדבר
חשיבות ושייערו חכמים שתי מעין. משא"כ לר' אסי דאמר סתום
כספ הינו מעה שהוא מטבח הפחות שבצורי וא"כ שפיר
איצטריך למכח כספ לאשמעין דבעין מעה ואכתי שתיים
מנ"ל, כן נראה לי בשיטת רשי" ובה מושבת קושית התוס'
לפיוושם בתוספות יeshim שהביא מהרש"א ז"ל, ונתישב ג"כ
מה שהקשו התוספות בשכבותם לרוב דבר חשוב מטעמן מנ"ל ע"ש
ודוק היטב. ומפלוגתא דב"ש וב"ה בקידושין אכתי לא אייריא
הכא עד לקמן בסמוך ושם יבואր:

רש"י בד"ה ה"ג ומה כספ דבר חשוב אף כלים דבר חשוב כי
עכ"ל. ואע"ג דבשבועות ולע"ט ע"ב גרסין אף כל דבר
חשוב הינו מושם דהtram אליכא shmואל אייריא ושמואל אית
ליה להדייא דיצאו כלים למה שהן ופרש"י שם דיליף לה
מדכתיב כלים ליכתוב כספים ושמיעין תרתי שנים ודבר חשוב,
ומה שהקשו שם בתוספות דאי כתיב כספים הוי"א שתי פרוטות
כבר נהיחס מתוך מה שכתחתי בסמוך דאי שתי פרוטות לא הוי
צורך למכח כספים דבלא"ה לא אשכחן מודה במקצת
מההכי לא על כורך מכספים לחוד hei ידעין שפיר דבעין
דבר חשוב והינו שתי מעין ומש"ה איצטריך למימר אליכא

הנחות ברוך טעם

רש"י בד"ה ה"ג ומה כספ דבר חשוב וכו'. אלא ע"כ מכםifs להוד הוי ידעין שפיר וכו'. נ"ג לנו דק לדרכנו לי סוי כמ"ג כמ"ג גע"כ
כל לפקימה מפלוטס דלע' מכםifs מולח זמוקם זפלוטס וע"כ מלפלוקים מפלוטס ס"ה דכ"ג ספוג לסייעו מעה וממ"ס כמ"ג כמ"ג דקג"י גע"כ
פליטום ומ"ס מעה. וזה כמ"ז מוק' זקזוזות ודוק' :

מطبع של כספ מקשה שפיר אהה דתנן הפורט ממשמע שהילל מעיקרא על פרוטות של נחשת וכל זה ברור לעני"ז.

אמנם אחר זה וראייתי שהרשב"א ז"ל בחיזיושו הקשה קושית מהריין'ן לב ותרץ כתירצו של מהרשב"א ז"ל ואני מוסיף תמה על חמה על מאור עניינו הרשב"א ז"ל היאך עלה בדעתו לומר בחילול ופדיית מעשר שני שוה כספ ככסף והוא כמה משניות וסוגיות ערכות דאין פורין מעשר שני אלא בכיסף שיש עליו צורהומי גרע אסימון ומطبع שאינו יוצא משאר שוה כספ והאיך מדמה לה הרשב"א ז"ל לקידושין דשאני מעשר שהקפידה עליו תורה בכיסף שיש עליו צורה דוקא כדאיתא בסכת בכורות (דף ט ע"ב). ויותר יש בתחום על הרשב"א ז"ל שכח שכן נראה מפיורשו של הראב"ד ז"ל וכבר כתבתי ולהרואב"ד על דבר מאכל נמי אין מחלין אפילו דיעבד אלא לאחר שנתחלל תחוללה על כספ צורה וודיק לה מסוגיא דפרק ללב הגזול [סוכה מ"א ע"א] דמסיק הש"ס دائ" ס"ד מעשר ממש הא כתיב וצורת הכסף בידך ע"ש. ואחר העיון עוד מצאי כיosalמי פ"ק דמעשר שני דיליף התם טעםם דב"ש دائ"ן מעה ותורתה מעה ואיליכא דב"ש נמי איררי התם ומיתתי נמי התם בטעמא דב"ה דבטענה שתி מעין מכיסף או כלים ומיתתי לה לענין דלא סגי בمعה והיינו לגמרי כפרשיי, ואפילו לפי המסקנא דהכא דליך אסי אליכא דב"ה סתם כספ היינו פרוטה מ"מ בטענה על כרחק שתி מעין دائ"ן שתי פרוטות לא איצטריך כדמסיק בירושלמי דפשיטה دائ"ן ב"ד נזקין לפחות משה פרוטה והיינו כדרישת דיליכא דלא משכחת מודה במקצת בציר מהכי. וגרסין נמי מה כספ נמי דבר חשוב אף כלים דבר חשוב כගירסת רשותי ז"ל, והمعنى שם בלשון הירושלמי יראה בעין השכל של מה שכחתי בשיטת רש"י ז"ל הוא נכון ובورو בעזה"י ואין להאריך יותר ודוק היבט:

קונטרס אחרון [כו]

שם והרוי מעשר דכתיב וצורת הכסף בידך ותנן הפורט בו. הקשייתי קושיא עצומה על לשון הרשב"א ז"ל בחיזיושו שרצוchar לומר לדענין חילול ופדיית מעשר שני שוה כספ בכיסף והיאך אפשר לומר כן הא כמה משניות וסוגיות ערכות דאין פדין מעשר שני אלא בכיסף שיש עליו צורה ולא באסימון ולא במטבע שאינו יוצא, והוא מי גרע הנך משאר שוה כספ. ועיין בפניהם מה שהקשתי עוזר על דבריו במ"ש בן הראב"ד ז"ל, ולכואורה נראה דשיטת הראב"ד ז"ל להיפך. אח"ז ראיית השרב מהרייט ז"ל מפרש סוגית הש"ס כמו שכחתי: ע"כ ק"א.

דף יב ע"א

גמר וקידושי אשה לב"ש נפקא להו מאמה העבריה בו. ונראה מפירוש רש"י בד"ה אף אשה בפרוטה כרי דב"ש ילייף קידושין דעלמא מקידושי יי"עו, אלא דלפי"ז יש לדקוק הא קידושי יי"עו גופיהו לא הו דינר כיין שתחלת קניתה לא הו אלא בדינר, ואפשר דסובר דעתות הרשותים לקידושין ניתנו ולית ליה נמי הא דקאמר רב נחמן ב"י ליקמן (דף ט ע"א) דלכ"ע ורשין מוהפדה אם נשאר בה שוה פרוטה מקודשת. מיהו בירושלמי ריש פרק שבוצת הדינאים [פ"ו ה"א] אמרין להדייא דב"ש ילייף מתחלת קניתה של אמה העבריה ע"ש, ואפשר דיליף לה מהקיisha דאחרת כקושית התוספות לעיל (דף ד ע"ב) בד"ה מעיקרא דידייא וכתירוצים שם. ועוד יש לומר דב"ש ילייף קידושי

לבתר דמקשין כספ לכלים מה כלים שניים אף כספ שניםתו לא מסתבר לומר דבעין שני דינריין, כן נראה לי נכון ודו"ק:

תוספות בד"ה והרוי טעונה בו. ור"י הקשה על פרש"י כי עד סוף הדיבור. מה שהקשה ר"י על פרש"י כבר כתבתי בסמוך בשיטת רש"י ז"ל דሞצ'ל אותו הצדיק מאלו הקושים ואין צורך לכפול הדברים, אמנם ממה שהקשה רש"י על פירוש רבותיו האיך את הקישא ומפרק ליה מדינר ותירצ'ו בתוספות דלא קשיא מיידי دائ'ן היקש למחז'ה, אכת' יש לפפק בזה כלל לומר דכספ שניםים היינו מעין, וכיוצא בזה הקשה הרשב"א ז"ל ע"ש, ואפשר ליישב בדוחק לפיマイ דמסקון דמעה הו בימי משה אלא שלא היו מטבח אלא משקל וא"כ משום האי הקישא דמה כלים דבר חשוב מוקמין לכיסף נמי חשוב בדבר חשוב והיינו ואמשקל קאי. מיהו בירושלמי ריש פרק שבוצת הדינאים [פ"ו ה"א] מצחתי להריאו בשיטת רש"י ז"ל דאם רין התם סוף בכיסף שבתורה מעה ואיליכא דב"ש נמי איררי התם ומיתתי נמי התם בטעמא דב"ה דבטענה שתி מעין מכיסף או כלים ומיתתי לה לענין דלא סגי בمعה והיינו לגמרי כפרשיי, ואפילו לפי המסקנא דהכא דליך אסי אליכא דב"ה סתם כספ היינו פרוטה מ"מ בטענה על כרחק שתி מעין دائ"ן שתי פרוטות לא איצטריך כדמסיק בירושלמי דפשיטה دائ"ן ב"ד נזקין לפחות משה פרוטה והיינו כדרישת דיליכא דלא משכחת מודה במקצת בציר מהכי. וגרסין נמי מה כספ נמי דבר חשוב אף כלים דבר חשוב כగירסת רשותי ז"ל, והمعنى שם בלשון הירושלמי יראה בעין השכל של מה שכחתי בשיטת רש"י ז"ל הוא נכון ובورو בעזה"י ואין להאריך יותר ודוק היבט:

שם בגמור ואחרי מעשר דכתיב וצורת הכסף בידך ותנן הפורט סלע של מעשר שני. והקשה מהרש"א בשם מהריין'ן לב הא לב"ש נמי שוה דינר כידר וא"כ שפיר משכחת לה שהיה לו מתחלה פרוטות שווין דינר וחיליל על פרוטות שהיו שווות דינר ותירץ מהרש"א ז"ל בדוחק ע"ש. ומה מאר אתפלאל על שני גдолיל הדור חקרי לב דבמחילה מכבוד תורותם יצאו מכוננת הפשטות דהכא לאו מעין השווי מקשה לרבי אסי אלא אעיקר החילול דהא קייל אין מחלין פרוטות מעשר שני אלא על כספ שיש עליו צורה או על דבר מאכל ולהרואב"ד (בפרק ד' מהלכות מע"ש ה"ב) במאכל נמי לא אלא לאחר שכבר נפדו פרוטות הראשונים בכיסף שיש עליו צורה דכתיב וצורת הכסף בידך ונחת הכסף בכל אשר תאהו בבקר ובצאן וגוי, ולפי"ז כי היכי دائ"ן מחלין על אסימון של כספ דכסף צורה בעין ה"ג אין מחלין על מטבח של נחשת דכסף דוקא, נהדי דלמסקנא דליתא לדרכי אסי בכיסף סתם א"כ שפיר מחלין על פרוטות של נחשת כספ סתם היינו ממון ואדרבא עיקר כספ סתם היינו מטבח של נחשת כספ'ל לב"ה קידושי כספ' וקנין קרקע בפרוטה משא"כ למאי דס"ד עכשו דליך א סתם כספ' נמי היינו דוקא מטבח צורי ובצורי מטבח של נחשת ליכא ועל כרחק כספ' דוקא

בפרוטה לאחד משמנית באיסר האיטלקי מקודשת אפילו במקומות שהפרוטות יותר גדולות אף"ה כיוון דהיתה פרוטה בימי משה הוי שפיר קידושין א"כ היה לשוה כסף, אלא דלפ"ז תיקשי נמי לדברי הרמב"ם ז"ל שכח דבר שאינו מתקיים עד מקום וחוקק לא חישין כל ואכתי ניחוש שהוא היה שוה פרוטה בימי משה אלא על כרחך דגש הרמב"ם ז"ל מודה לאולין בתר השתה. ונראה לי הטעם דנהי דבכתף של מטבח אולין בתור מטבח של משה הינו משום דבר מבורר הוא משא"כ בשוה כסף כיוון שאנו מבורר אם היה שוה פרוטה בימי משה אם כן על כרחך הדבר מסור לחכמים והינו היכא דשוה פרוטה באותו מקום ואותו זמן, אלא בדבר המתקיים סובר הרמב"ם ז"ל דמקודשת כיוון دائית ליה לה אוורה להtam שRIA לדידה כסף דהינו פרוטה ועיין בחידושי הרשב"א והritten"א ז"ל, והוצרכתי להאריך קצת לישוב לשון הסוגיא דשליחי שמעthin בסמן, ומה שהקשה הבית שמואל (ס"י ל"א ס"ק ו) מסוגיא דלקמן (דף כד ע"א) גבי מעשר שני יבואר שם בעזה"י ודוו"ק:

קונטרא אחרון [כ]

שם אמר שמואל קדשה בתמורה מקודשת חישין שמא שוה פרוטה במדרי. וכותב הרא"ש [סימן י"ז] בשם הר"י שאפילו אם ידוע בודאי ששהה פרוטה במקומות אחר אף"ה לא הויל אלא קידושי דרבנן, דמדאוריתא אין להקדש אלא מקומו ושתונו. וכ"כ הרכ'h המגיד בשם הרמב"ן והרשב"א ז"ל. וכותבי בפנים לדלאוורה אין ראה זומכורת דנהיה דק"יל אין להקדש אלא מקומו ושתו הינו דוקא במדיא דתליה בחשבון ושומה כגן בהקדש וערכין ופריעת בעל חוב. משא"כ הכא לענין קידושין זהא דבעין שוה פרוטה אין אלא מגירות הכתוב א"כ שפיר י"ל דכך היכא דידע ששהה פרוטה בשום זמן או בשום מקום שפיר מカリ כסף דאוריתא. ובאמת בל"ה צ"ע שלא נזכר דין זה בש"ע אלא הבה"ש (ס"י ל"א ס"ק ו) הביאו. ולענין לדינה צ"ע: נ"ב ק"א.

ריש' בד"ה יתרוב רב חסדא וכא מעין בת. לפי שבא אחר קידשה בוי עכ"ל. מה שלא פירש"י כן בעובדא דלעיל בסמוך בהא דיתיב רב כי שמי ברי חייא וכא מעין נראת שוה הדתם ודאי אפילו לא בא אחר קידשה מצין למימר שהיה ציריך לעין אם שוה פרוטה כדי לידע אם ציריכה גט דאפשר להדרוי בהו השטה ואינן חפצין בקידושין משא"כ הא יעובדא דהכא משמע מלשון הסוגיא שהasha חפצה עכשי ג"כ להתקדש לרשותו דהכי ממש מודامر רב חסדא בסמן לאו כל כמיןה דאמך דאסורה לך אבתרא וא"ס"ד שהasha אינה חפיצה בקידושי ראשון א"כ אפילו בלאו קידושי בתרא נמי לאו כל כמיןה דאם להוציא מהחזקת פניויה ולהחזקה במקודשת לרשותו דק"יל אין דבר שבعروה פחות משנים כשירים ואפילו למ"ד המקדש بعد אחד חושין לקידושין הינו דוקא בשנייהם

אהשה בק"ז מאמנה העבריה כדאמרין לעיל (דף ד ע"ב) ולא דין הוא אלא דמסקין יבמה תוכיה ובאה ב"ש לשיטון דס"ל מאמר קונה קניין גמור וכמ"ד ביבמות דהינו קניין גמור ממש וא"כ לא הויל בימה תוכיה דביבמה נמי כסף קונה וילפנין שפיר בק"ז, כן נראה לי והינו נמי דלא מסיק הש"ס טעמא דברה המשום דברה לשיטתם והויל שפיר תוכיה ודוו"ק:

שם ויאמא שת פרוטות כיוון דאפיקתיה מפרוטה אוקמה ארינר. ופרש"י אלמא דבר חשוב בעין כרי אבל בירושלמי דפרק שבעת הדרינים [פ"ו ה"א] מסיק בטעמא דב"ש דתחלת הקניין דינר כדי שיהא הגירעון לשש שנים מעה לכל שנה וסוף כסף מעיה ע"ש:

שם רבא אמר הינו טעמא דב"ש שלא היו בנות ישראל בהפקה. לכוארה נראה דהינו מדרבןן כמו שפירש רשי ז"ל אבל בחידושי הריטב"א ז"ל כתוב דאפשר דהאי טעמא שייך נמי מDAOРИיתא ע"ש:

שם בוגר מא סבר רב יוקף למימר פרוטה כל דחו אמר ליה אבוי בור וכתה הני מייל כבורו של משה כה. וקשה לי א"כ הדרא קושיא לדוכתא למאי נפ"מ קתני במתניתין וכמה פרוטה אחד משמונה באמיר האיטלקי כיוון שלא תלי בהכי מיד. ונראה לי אפשר דהא דאמרין אבל הכא פרוטה דחשיבי לאינשי הינו דוקא פרוטה דחרוף טפי כדאיתא ר"פ הזוב [ב"מ מ"ד ע"ב] והוא נמי ילפין מפרוטה של משה שהיתה המטבח היותר קטנה בימי ומיקרי ממון ואע"ג אפשר דבשאר מקומות היו פרוטות יותר קטנות אף"ה היה משה שיעורא בדורו בשמיינית שבאים האיטלקי דכיוון דהני לא חריף במקומו נקרא ממון ולא כה"ג בכל דור ודור מה שהוא חריף במקומו נקרא ממון ולא מה שיאנו חריף, משא"כ בפרוטה של משה שהוא אחד משמנת באיסר האיטלקי הוא ממון גמור בכל מקום אף במקומות שיש פרוטה גדולה ממנה כיוון דחוינן דהאי שיעורא הוא בכלל כסף DAOРИתא, כן נראה לי:

שם אמר שמואל קידשה בתמורה כי מקודשת חישין שמא שוה פרוטה במדרי. משמע לכוארה דהיכא דידעין בודאי ששהה פרוטה במדרי הו קידושי ודאי ואפשר דאפילו מדאוריתא כמ"ש הרא"ש ז"ל [סימן י"ז] שכן ממש מלשון הרמב"ם ז"ל. אלא דבשם ר"י בעל התוס' כתוב דמדאוריתא ודאי אינה מקודשת אפילו בודאי שוה פרוטה במדרי דק"יל אין להקדש אלא מקומו ושעטו, ורק שאיני כראוי מ"מ להתלם אני ציריך ז"ל דלא כוארה אין ראה זומכורת דודאי כל היכא דשין חשבון ושומה כל אנפי שרין לאולין אחר מקום ושעה דהיארנא ועל זה לא נחלה אדם מעולם, אלא דבשואה פרוטה דקידושין ושדה דלאו בחשבון ושינוי תלייה מילתא דהא אפילו נתיצית להתקדש בפחות משוה פרוטה אינה מקודשת וכן לאו אינה מקודשת אלא גזירות שוה פרוטה הוא א"כ י"ל דמכין שהוא שוה פרוטה בשום מקום או בשום זמן מיקרי מדאוריתא כסף. וכואורה לפמ"ש בסמור

חצץ דבר, וככה' יש לדקדק אם אמרין בשם מעtin והaicca סהדי באידית דבאה יומא הו' שוה פרוטה ואכתי הו'ל חצץ דבר ויש לישב. מיהו מלישנא דגמרא דקאמר ולאו משום לדסכירה ליה דשםו אל ממשע לכואורה דאי הו' סבר' כשםו אל שפיר הו' עברי דפרשי מהיה משפה דהוי חשש דאוריתיא,

יעדין צ"ע:

הוֹסְפָּת בְּדָה וְעַל מִבְטָל נִשְׁאָה. פ"ה כנון השולח נת לאשותו והגיע בשוליה כי ולא נהייר בו דאותו בראשיעי עסקינן בעכ"ל. ולענ"ד יש לישיב שיטת רשי"י ז"ל דזה ודאי דחייבין בכמה"ג לרשייעי ואין להאמין לעד אחד בדבר שבعروה משום דחייבין ליה דמשקר כדאיתא להודיא בראש גיטין דמקשה ההש"ס אמרاي מהימניין להשליח כבי תרי ומשמע התרם (דר ג' ע"א) דחייבין לזיופא ואי לאו משום דמדאוריתא לא חייבין לזיופא ומשום תקנת עגונות ודאי לא הווי מהימן הרוי דחייבין לרשייעי ואפיקלו בממון לא מהימניין לעד אחד דשםא משקר וכ"ש בעדורות אשה כדשכחן עד אחד במלחמה שכחטו התוספות והרמב"ם ז"ל דהטעם הוא שמא משקר ושמא שכורתו האשאה, א"כ שפיר מצין למיור דבר מגיד להבעל המבטל שהנינה הגט בידי השוליח ואפשר דאתא לידי תקלה שימסור ליה האשאה וזימנין דסנא ליה לבעל ותוינשא בו, בן נראה לי בשיטת רשי"י ז"ל:

ר' י"ב ע"ז

גמורא קשו בה בפומ נהרא משמעיה דרב חונא בריה דר"י מי דמי
התם סכירה אי שדין לאו ומיתכרז מהיבננא כתה. ואע"ג
דליךושטא דמילתא לא מחייב באחריות דיכולה להחזיר לו
הפקודן בעל כרכחו מ"מ אפשר דעתם בהכי דמילתא כי האי
לאו כולחו נשי דיני גמורי משא"כ היכא דבתרות קידושין
קיבללה ס"ד דבללו נשי גמורי ופרק רביע אחאי דלא וכ"כ
הרשב"א ז"ל בחידושיו ע"ש תירוצים אחרים. מיהו לענ"ז
נראה דבלא"ה לרוחה דמילתא נקייט הци בסבורה אי שדין וכ"ר
בדהא אכתי אמר לא אמרה לא אלא על כרך כפרש"י דהא
דלא מתאי משום דלא איכפת לה. ונראה הכוונה בזה דכיוון
דלאו בתורת קידושין יהיב לה מעיקרא א"כ מה שאמר לה
אח"כ התקדרשי בו ולא יהיב לה מידי סבורה דמשחק הוא בה
וזאינה חוששת לדבוריו כלל א"כ מהאי טעמא גופא לא שדייא
לייה לפקדון שסוברת עדין לא חזר מה שמסר לה לפקדון ולא

מודין ובудר כשר כמו שנזכר לקמן (דף ס"ה ע"א) בעזה"י אלא על כרוחך דהכא נמי הבהיר חפיצה יותר בקידושי ראשון וא"כ לא יהיה צורך הרבה חסידא לעיני כלל אי לאו משומש שבאה אחר וקידשה מה ברור בברונות רשי"ז זל:

דף יב ע"ב

גנרא אמר ליה לאו כל כמינה דאמך דאמרה לך עילאי.
והקשה הריבת"א אכתי איה הימן מישורי הא שוויא
אנפשה חתיכה דאסורה ע"ש. ולענ"ד דהכא לא שיך לומר כן
כין דבריתחו רובי חיה גופא לא הווי ידעה כלום אם נתקדשה
בקטנותה כי אם על פי אמה א"כ שפיר אמר לה רבי חיה
שאיתנה צריכה להאמין לאמה כדי שתאסר עלין, ואע"ג דבעלמא
אמרין אי מהימן ליה עד אחד וכי תרי מחויב להאמין מ"מ
שאני הכא שיש אמתלא דמחמת צער לדת בתו אמרה כן וק"ל:
תוספות בר"ה אמר חקלנו בשבייה בר ולא נהייא עכ"ל. עיין
בחידושינו בכתובות (דף ב' ע"א):

גמורא ולאו משום דס"ל דש mojo אל לא משום דס"ל כאבי ורבא.
ודركון קצט פוסקים מכאן דאין הלכה כשמואל
מדרשיק הש"ס הכא ולאו משום דס"ל דש mojo, ולפמ"ש
בஸמוך הוא דקאמר שמואל מקודשת דחיישין שמא שוה פרוטה
בבדי הינו חששא דרבנן א"כ אין ראייה מכאן דאי משום דס"ל
דש mojo לא היו צרכין לפרש מאותה משפחה כיון שאין כאן
חשש ממורים מודאורייתא אפילו אם יתברר שהוא שוה פרוטה
בבדי, ועוד כיון שהעידי קידושין לא יידעו בשעת קידושין אם
שהה פרוטה בבדי הרוי לא רוא דבר ברור ולא הרוי קידושין
כל דאנן דבר דבר ילפין דבעין דבר ברור, ואע"ג דבפסוק
קרוב לו ספק קרוב לה מיקרי ספק קידושין דאוריתאת הא מסקין
התם דהינו בשתיicity עדים ^ההא בכתacha מוקמינ לה
אחזקה, ואפילו את"ל דבכתacha נמי מיקרי ספיקא דאוריתאת
הינו משום שהספק הוא להעדים גופיו בשעת מעשה ואיתרע
לה חזקת פנוייה טובא משא"כ הכא שהספק הוא מעולם
וליאו ומיא על"יו דעדים לידע אם שוה פרוטה במקום אחר
א"כ נראה ברור לדכו"ע אין כאן חשש קידושין דאוריתאת.
ובלא"ה יש לי לדרך אפילו אם יבואו עדים שהיה שוה פרוטה
בבדי אכתיכ כל כת מהעדים הו"ל חצי דבר וקיי"ל דבר ולא

יח) מהרש"ם ח"ג סימן ז אות ד:

הגהות ברוד טעם

גמרא ולאו מושם דס"ל לדשאול וכו'. הא בכח אחת מוקמינן לה אחזקתה וכו'. נ"ז י"ט מהריכום דנריס צוֹת נִקְרָא טַבְדָּא וְגַם בְּצָרָבָה ק' ס' ק' ט' וגמ' ל' ח' ס' ק' ו' ו' י' (ט), ולכלהו ר' י"ט לדקיק נגיטין (ד"ז ס' ע' 3) גמליה פיממו פצע כי' ס' מ' לדזרול דילישס קפמן ויקבב דילמה לדבר זמפק לי' לדזרולו לדיבך לי' מ' לדזרולו לדיבך וו' כי' כילע' עדיס כלע' על מקילת בגנו מיד שליח כגען נל' ס' מ' לדזרולו, דקה' לי' לדזרולו דילישס קפמן נל' ונכסה כלע' שליח כגען וכ' ג' קו' דבר כין לדזרולו קפער יולדישס הבודע על קבלם בגנו מיד שליח כגען ע' נל' מ' מיקרי' כלע' קפער גירוזין, וכיומל י"ט לדקיק ממה דלמייה סס (ד"ז ס' ג' ע' 3) סייל למילס קמתקעל לי' קו' חולמת ומוטצע קמלה'ע (ס' ק' ס' מ' טעיף ו') יט' ע' 5.